wroclaw.pl

ISSN: 2719-7948 | BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA | NR 33 (194), 21-27.08.2024

Graj w kolory

Tworzywa sztuczne – żółty kontener, papier i tektura – niebieski, szkło – zielony, bioodpady – brązowy. Wytnij naszą ściągę!

str. 9

EKO ALARM

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

OLEKSANDR POLTAKOVSKY

#TurystycznyWrocław2023

- 3,9 mln pasażerów Wrocławskiego Portu Lotniczego
- 1,2 mln gości hotelowych

str. 10-11

Zwiedzaj krok po kroku

Aż 200 autobusów dołączy do floty MPK

97 autobusów przegubowych, 96 zwykłych i do tego siedem mniejszych – takie pojazdy z silnikami Diesla zamierza wydzierżawić MPK.

str. 6

Żółw przychodzi po ogórki na Radosną

Wrocławskie bazary przyciągają klientów, którzy robią zakupy dla swoich podopiecznych. Bywa, że po towar przychodzą sami zainteresowani.

str. 8

Gwieździsta noc z literaturą już 24.08

Już w najbliższą sobotę na wrocławskim Szczepinie usłyszymy fragmenty 10 książek, które przeczytają polscy aktorzy. Idź z naszą mapką.

str. 17

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA **WWW.WROCLAW.PL**

OLEKSANDR POLIAKOVSKY

Szanowni Państwo,

„Bardzo dziękuję wszystkim wrocławianom i w ogóle Polakom, czyli Dreptakom, za stałe dostarczanie tematów do moich wierszyków" – napisał Andrzej Waligórski we wstępie do „Dreptakiady"(1973). Dreptak to jeden z legendarnych bohaterów mojego ulubionego poety, wrocławianina, twórcy „Studia 202". Dreptak przez kilkadziesiąt lat dreptał przez Wrocław.

Zachęcam Państwa, by nie tyle podążyć śladami Dreptaka, ale by „dreptać" przez Wrocław. Niespiesznie, trochę przekornie, z ciekawością odkrywać miasto na nowo. W tym numerze redakcja podpowiada trzy trasy: dla dzieci (śladem krasnali które w pierwszej połowie września będą miały swój tegoroczny Festiwal), dla seniorów (śladami zakładów, które działały w czasach wrocławskiego peerelu) oraz trasa literacka.

Zresztą w najbliższą sobotę będziemy mieli Europejską Noc Literatury. Przez cały dzień każdy z książką w dłoni może za darmo jechać komunikacją miejską. A w sobotni wieczór już pieszo warto odwiedzić 10 miejsc, gdzie 10 znanych osób będzie czytać na Szczepine fragmenty znakomitych tekstów literackich. Mapa i szczegóły na stronie 17.)

Jak już się Państwo na spacer wrocławski wybiorą – proszę zanucić pod nosem Waligórskiego:

„Raz staruszek, spacerując w lesie, / Ujrzał listek przywiędły i blady / I pomyślał - Znowu idzie jesień, / I podreptał do chaty po dróżce, / I oznajmił, stanąwszy przed chatą, / Swojej żonie, tak samo staruszce: / - Jesień idzie, nie ma rady na to! / A staruszka zmartwiła się szczerze, / Zamachnęła rękami obiema: / - Musisz zacząć chodzić w pulowerze. / Jesień idzie, rady na to nie ma! / Może zrobić się chłodno już jutro / Lub pojutrze, a może za tydzień? / Trzeba będzie wyjąć z kufra futro, / Nie ma rady, jesień, jesień idzie! / A był sierpień. Pogoda prześliczna. / Wszystko w złocie trwało i w zieleni, / Prócz staruszków nikt chyba nie myślał / O mającej nastąpić jesieni. / Ale cóż, oni żyli najdłużej. / Mieli swoje staruszkowe zasady / I wiedzieli, że prędzej czy później - / Jesień przyjdzie. Nie ma na to rady".

Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

CZW. 22.08	PT. 23.08	SOB. 24.08	ND. 25.08	PN. 26.08	WT. 27.08	ŚR. 28.08
24°C	29°C	32°C	28°C	21°C	23°C	24°C

KARTKA Z KALENDARZA

SIERPIEŃ

WIKIPEDIA

22 sierpnia 1760

we Wrocławiu zmarł Michael Engler – organmistrz, budowniczy (1750) słynnych organów w kościele św. Elżbiety. W 1976 roku spłonęły. Odbudowano je w latach 2018-22. Dziś regularnie odbywają się na nich koncerty.

WIKIPEDIA

23 sierpnia 1837

we Wrocławiu zmarł Johann Gottlieb Korn – znany wrocławski właściciel wydawnictwa i papierni na Zakrzowie. Z wydawnictwa Kornów pochodziły polskie słowniki, modlitewniki i dzieła literatury pięknej

WIKIPEDIA

23 sierpnia 2016

zmarł urodzony we Wrocławiu Reinhard Justus Reginald Selten - niemiecki ekonomista, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii (1994). Jest uznawany za jednego z ojców ekonomii eksperymentalnej

WIKIPEDIA

25 sierpnia 1948

we Wrocławiu rozpoczął się Światowy Kongres Intelektualistów w Obronie Pokoju. Przyjechało 400 delegatów z 46 państw, w tym: Pablo Picasso, Bertolt Brecht, Julian Tuwim. List przysłał Albert Einstein.

FOTOPOLSKA.PL

25 sierpnia 2011

zamknięto kino Lwów przy al. Hallera. Zaprojektowany przez Adolfa Radinga budynek powstał w latach 1924-25. Działało tam Kino Roxy Filmpalast. Po II wojnie światowej nazywało się Przodownik, a od lat 80. - Lwów.

Razem dla kultury Wrocławia i regionu

Po raz pierwszy w historii dolnośląski samorząd mówi jednym głosem. Władze miasta i województwa organizują wspólnie kongres kultury. Możesz się przyłączyć, proponując temat jednego ze spotkań lub starając się o 10 tys. złotych na realizację projektu artystycznego.

Redakcja

Od lewej: Izabela Kurc-Kuriata, dyrektor Departamentu Kultury i Dziedzictwa Kulturowego Urzędu Marszałkowskiego, Jarosław Rabczenko, członek zarządu Województwa Dolnośląskiego, Renata Granowska, wiceprezydent Wrocławia, Dominika Kawalerowicz, dyrektorka Wrocławskiego Instytutu Kultury, NFM 19.08

GRZEGORZ RAJTER

Kongres Kultury Wrocławia i Dolnego Śląska odbędzie się 25 i 26 października we Wrocławskim Centrum Kongresowym przy Hali Stulecia (ul. Wystawowa 1). Udział będzie bezpłatny, wymagana jest jednak wcześniejsza rejestracja.

Przygotowują go dwie instytucje: Wrocławski Instytut Kultury (miejska) i Ośrodek Kultury i Sztuki we Wrocławiu (wojewódzka), we współpracy z zarządzającymi kulturą w Urzędzie Miejskim Wrocławia i Urzędzie Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego.

Zgłoś się do rady lub podpowiedz temat

Kongres organizowany jest z myślą o lokalnych środowiskach twórczych. Każdy może współtworzyć program, zgłaszając temat, który trafi do głównego programu, lub propozycję projektu, który realizowany będzie jesienią. Wybrane w kongresowych grantach pomysły otrzymają 10 tys. zł na realizację.

A jeśli kultura jest wam na tyle bliska, że chcecie się w jej kwestiach wypowiadać – prześlijcie swoją kandydaturę do Wrocławskiej Rady Kultury, a także po raz pierwszy do Dolnośląskiej Rady Kultury. Szczegóły i formularze zgłoszeniowe znajdziecie od 29 sierpnia do 13 września na stronie **sztukawspolpracy.pl**.

Motyw przewodni: sztuka współpracy

Październikowe wydarzenie powstało z połączenia Wrocławskiego Kongresu Kultury i Dolnośląskiego Kongresu Kultury. Organizacja wspólnego spotkania to kamień milowy na drodze współpracy pomiędzy dwoma samorządami. Połączony kongres ma umożliwić wymianę doświadczeń i wiedzy, integrację, edukację oraz stać się otwartą platformą współpracy i dialogu, dzięki której będzie można dyskutować o najważniejszych wyzwaniach i szansach stojących przed kulturą.

Kongres Kultury Wrocławia i Dolnego Śląska będzie też wyjątkową okazją, by nawiązać relacje czy zainspirować się pomysłami i trendami. Do udziału zaproszone są wszystkie osoby zainteresowane życiem kulturalnym regionu.

Oba urzędy (miejski i marszałkowski) chcą ponadto powrócić do finansowego wspierania projektów filmowych realizowanych w naszym województwie przez Dolnośląskie Centrum Filmowe. W tym roku władze Dolnego Śląska zwiększyły budżet na ten cel o pół miliona złotych. Wkrótce mają ogłosić wyniki tegorocznego naboru.

Czytając podróżuj po mieście bez biletu

MPK WROCŁAW

Z książką lub e-bookiem 24 sierpnia po mieście jeździsz za darmo

W sobotę, 24 sierpnia, z okazji Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich oraz Światowego Dnia Walki z Analfabetyzmem komunikacją miejską będziemy mogli jeździć za darmo. Jak to?

Agata Zięba

Każdy pasażer komunikacji miejskiej we Wrocławiu, który będzie miał tego dnia ze sobą książkę papierową lub elektroniczną, będzie mógł cieszyć się darmowym przejazdem wszystkimi autobusami i tramwajami, które jeżdżą w granicach miasta.

To świetna okazja, aby zostawić samochód w garażu, wsiąść do tramwaju lub autobusu i oddać się lekturze w drodze na literackie wydarzenia.

W tym dniu odbędzie się bowiem wielkie święto czytelnictwa. Mowa o Europejskiej Nocy Literatury. Tegoroczna, 13. edycja pod hasłem „Wojny Bogów" zawita na Szczepin i poświęcona będzie tajemnicom okultystyki i duchowości. W literacką podróż zabiorą nas wybitni aktorzy, którzy będą czytać fragmenty klasyków literatury w dziesięciu różnych lokalizacjach. Wstęp jest wolny, czytania rozpoczną się o godz. 18.

Szczegóły i mapkę ENL znajdziecie na s. 17

Piknik sportowy przy Cynamonowej

Konkurencje sportowe, pokazy pierwszej pomocy, dmuchańce, stoiska z licznymi atrakcjami dla najmłodszych, a przede wszystkim zwiedzanie nowej placówki oświatowej na Lipie Piotrowskiej – to główne atrakcje pikniku sportowego w ZSP przy ul. Cynamonowej, który otwarty zostanie już we wrześniu. Piknik sportowy z udziałem przedstawicieli rad osiedli odbędzie się 31.08 (sobota) w godz. 11–15. Wstęp wolny. A od godz. 15 na piknik osiedlowy przy pobliskiej ul. Tymiankowej zaprasza Rada Osiedla Lipa Piotrowska.

Zwolnienie lekarskie to nie wakacje

W minionym roku Polacy spędzili 237 tys. dni na zwolnieniu lekarskim. Nie wszyscy wykorzystywali je tak jak powinni, czyli do leczenia i rehabilitacji. W pierwszym półroczu 2024 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przeprowadził 260,8 tys. kontroli osób na zwolnieniach lekarskich. W konsekwencji wydanych zostało 18,6 tys. decyzji wstrzymujących dalszą wypłatę zasiłków chorobowych. Pamiętajmy, że przy każdym zwolnieniu musimy zwracać uwagę na adres, który wstawił lekarz na zwolnieniu, a w przypadku zmiany tego adresu (np. przenosimy się do mamy na okres choroby) musimy w ciągu trzech dni powiadomić o tym fakcie i pracodawcę i ZUS.

Most Jagielloński otwarty

Koniec utrudnień na al. Kochanowskiego. Po remoncie, 19 sierpnia, otwarty został południowy most Jagielloński. W ciągu ostatnich dwóch lat przeprawa była poddawana dużym obciążeniom związanym z obsługą komunikacyjną budowy alei Wielkiej Wyspy. Drogowcy musieli naprawić na nim dylatacje. Są to specjalnie skonstruowane szczeliny, które równoważą ruch obiektu wynikający z obciążeń czy zmian temperatury.

Legalna Taksówka: obierz kurs na bezpieczeństwo

Ponad 45 tysięcy razy skorzystali już mieszkańcy z internetowej bazy taksówek we Wrocławiu. W związku ze zmianą przepisów dla przewoźników miasto reaktywuje kampanię LEGALNA TAKSÓWKA, aby wzmocnić bezpieczeństwo pasażerów, korzystających z tego typu przewozów. Były już pierwsze kontrole.

Redakcja

Zdrowie i komfort podróżnych są tu na pierwszym planie. Wrocław – jako pierwsze miasto w Polsce – na dużą skalę wypowiedziało wojnę nieuczciwym taksówkarzom. Już wiosną ubiegłego roku rozpoczęło kampanię edukującą pasażerów, jak rozpoznać legalnie działającą taksówkę. A kierujących, jakie warunki trzeba spełnić, by móc zgodnie z prawem i bezpiecznie przewozić ludzi. Wejście w życie nowych przepisów stało się bodźcem do nowej edycji akcji Legalna Taksówka.

OLEKSANDR POLTAKOVSKY

Rafał Zawisza, prezes korporacji RADIO Taxi Serc – w niej wszyscy kierowcy mają przedłużoną licencję

Legalna taksówka – czyli?

... taka, która jest odpowiednio oznaczona. Musi posiadać lampę z napisem „taxi", numer boczny z napisem WROCŁAW i tabliczkę o taryfie opłat. Jak to sprawdzić? Symbolem stała się charakterystyczna żółta naklejka na szybie taksówki ze specjalnym kodem QR. Przewoźnik posiadający licencję na przewóz osób może ją otrzymać w Wydziale Transportu UMW.

Pasażer z kolei może zeskanować kod QR z naklejki, by sprawdzić, czy dany pojazd jest zarejestrowany w miejskiej bazie legalnie działających taksówek. Mieszkańcy skorzystali z niej już ponad 45 tysięcy razy, by przekonać się, że pojazd, którym będą jechać, jest legalnie działającą taksówką (**www.wroclaw.pl/komunikacja/taxi-wroclaw**). Kampania ma więc też wymiar prewencyjny – ma niejako odwodzić nieuczciwych kierowców od popełniania wykroczeń bądź przestępstw.

Nowe przepisy z roku 2024

Przedsiębiorcy, którzy posiadali licencję na przewozy wydaną przed 17 września 2023 roku, musieli zweryfikować swoje dokumenty do końca marca 2024 r. Na czas nie przedłużono 855 licencji taksówkarskich (49 proc. całości), bo straciły one ważność. Przewoźnicy mogą starać się o nowe dokumenty, ale już na nowych zasadach, obowiązujących od kilku tygodni. Od lipca 2024 po nowe uprawnienia zgłosiło się 379 przewoźników, w tym 163 obcokrajowców.

Kierowcy, by prowadzić taksówkę, muszą mieć: ■ polskie prawo jazdy (ta regulacja obowiązuje od 17 czerwca 2024), ■ ważne orzeczenie lekarskie lekarza medycyny pracy, uprawniające do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy, ■ ważne orzeczenie psychologiczne, ■ zaświadczenie o niekaralności.

Na wyciągnięcie ręki

Istotną częścią kampanii LEGALNA TAKSÓWKA jest stały dostęp do informacji oraz edukacja, co do praw pasażera. Dlatego baza legalnych taksówek jest regularnie weryfikowana. W nowej edycji kampanii do użytku przewoźników trafi kolejna część naklejek z kodem QR, w przestrzeni medialnej (radio, TV, net) oraz na ekranach w pojazdach komunikacji miejskiej pojawią się spoty informujące o akcji, a w miejscach atrakcji turystycznych Wrocławia, a także w Porcie Lotniczym zauważymy specjalne plakaty. Wszystko po to, by jak najszerzej trafić do mieszkańców oraz turystów odwiedzających tłumnie stolicę Dolnego Śląska.

Wrocław współpracuje, by było bezpieczniej

Nasze miasto jest członkiem Zespołu ds. Problematyki Taksówkarskiej. W skład tego grona wchodzi kilkanaście największych miast w Polsce: Warszawa, Kraków, Katowice, Gdańsk, Poznań, Łódź czy właśnie nasz Wrocław. Gremium spotyka się regularnie i ustala chociażby wspólne kierunki działania dotyczące wydawania licencji w zakresie przewozu taksówką. Bierze na tapet także bieżące wątki, które się w tym kontekście pojawiają, np. orzeczenia lekarskie wydawane online czy przekazywanie informacji o fałszywych orzeczeniach lekarskich. Wszystko po to, by wyeliminować z rynku nieuczciwie i nielegalnie działających przewoźników, zwiększyć świadomość pasażerów, co do legalności przewozów oraz praw podróżnych, a także ich bezpieczeństwo.

Wydział Transportu UMW kontroluje

Oprócz edukacji trwają też działania kontrolne wśród taksówkarzy, prowadzone przez połączone siły Inspekcji Transportu Drogowego, Straży Granicznej i Wydziału Transportu UM Wrocławia. Służby sprawdzają, czy kierowcy mają polskie prawo jazdy i odpowiednią licencję, czy są trzeźwi, czy ich auta są prawidłowo oznakowane i w dobrym stanie technicznym, a także w przypadku obcokrajowców, czy legalnie przebywają na terytorium kraju.

Oto efekty jednej z ostatnich kontroli, prowadzonej niedaleko lotniska Wrocław – Strachowice.

W zakresie oznakowania taksówek, pracownicy Wydziału Transportu Urzędu Miejskiego stwierdzili, że w 6 pojazdach oznakowanie było niezgodne z uchwałą Rady Miejskiej dotyczącą przepisów porządkowych przy przewozie osób i bagażu, a w 7 pojazdach nie było cennika usług przewozowych.

W WYNIKU CZYNNOŚCI KONTROLNYCH:

- **zweryfikowano legalność pobytu 20 cudzoziemców,**
- **w 2 przypadkach stwierdzono brak dokumentu pobytowego cudzoziemca,**
- **w 7 przypadkach kierowcy nie posiadali w pojeździe wypisu z licencji,**
- **7 kierowców nie było zgłoszonych do licencji,**
- **1 kierowca, nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdem,**
- **w 2 przypadkach kierowcy nie posiadali wymaganych dokumentów,**
- **2 pojazdy posiadały usterki techniczne,**
- **zatrzymano 2 dowody rejestracyjne.**

Zadbaj o siebie, by opiekować się chorym dzieckiem

Fundacja Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci od jesieni 2023 roku prowadzi Dom Opieki Wytchnieniowej KOKOSZKA, w którym zajmuje się chorymi dziećmi, w czasie gdy ich stali opiekunowie mogą zadbać o swoje potrzeby. Teraz Fundacja pokaże, jak pracuje także innym podczas konferencji 20 i 21 września.

FUNDACJA WROCŁAWSKIE HOSPICJUM DLA DZIECI

Dom Opieki Wytchnieniowej KOKOSZKA to ciepłe miejsce, w którym dzieci są pod doskonałą opieką

Agata Zięba

Opieka wytchnieniowa odpowiada na potrzeby rodziców dzieci ciężko chorych, którzy zmuszeni są często do przeorganizowania swojego życia pod kątem dziecka ze szczególnymi potrzebami. Aby się nim odpowiednio zająć, jeden z rodziców musi zrezygnować ze swoich dotychczasowych aktywności, pracy, pasji, a często nawet z dbania o własne zdrowie fizyczne i psychiczne. Skorzystanie z miejsca takiego jak KOKOSZKA pozwala rodzicowi na odpoczynek i zadbanie o siebie.

Co to jest Kokoszka?

Fundacja Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci otworzyła Dom Opieki Wytchnieniowej KOKOSZKA w 2023 roku przy ul. Sołtysowickiej 58. To pierwszy tego typu ośrodek w zachodniej części naszego kraju. – Tym samym spełniliśmy marzenie rodziców o bezpiecznym miejscu, które zapewni tymczasową opiekę ich terminalnie, przewlekle lub nieuleczalnie chorym dzieciom, w czasie kiedy jej świadczenie przez nich samych jest niemożliwe lub utrudnione – mówi Beata Hernik-Janiszewska, prezes Fundacji Wrocławskie Hospicjum Dla Dzieci.

Specjaliści od opieki...

Fundacja od niemal 20 lat specjalizuje się w opiece paliatywnej dla dzieci oraz zajmuje się pomaganiem ich rodzinom. Przez ponad dekadę działalności hospicjum domowego na Dolnym Śląsku wypracowała standardy medyczne i dogłębnie poznała potrzeby ciężko chorych dzieci.

– Uważam, że największym sukcesem, jaki osiągnęliśmy, jest zauważalna zmiana w świadomości rodziców. Najwięcej czasu zajęła nam praca nad przekonaniem zmęczonych, sfrustrowanych i często wypalonych całodobową opieką mam, że są również ważne – wyjaśnia Beata Hernik-Janiszewska.

... podzielą się wiedzą

Opieka wytchnieniowa dla opiekunów dzieci terminalnie, przewlekle i nieuleczalnie chorych jest dostępna w ramach NFZ od 2019 roku. Od tego czasu co roku dziesiątki podmiotów ubiegają się o środki na świadczenie takiej formy wsparcia. Mimo to, do tej pory nie udało się środowisku wypracować standardów dotyczących opieki. Dlatego Fundacja Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci organizuje pierwszą Ogólnopolską Konferencję Naukową „Opieka Wytchnieniowa w Wyspecjalizowanej Pediatrycznej Opiece Paliatywnej" Spiritum Duce.

Podczas wydarzenia poruszane będą takie tematy, jak: ■ kompleksowe wsparcie osób z chorobami rzadkimi i ich rodzin, ■ minimalizowanie stresu rozłąki w opiece wytchnieniowej, ■ życie i wsparcie rodzin z terminalnie chorymi dziećmi, ■ różnorodne terapie stosowane w opiece wytchnieniowej.

– Mnogość specjalistów zaangażowanych w opiekę wytchnieniową i podmiotów ją świadczących sprawia, że niezbędne staje się wypracowanie standardów dotyczących takiej formy wsparcia. To pierwszy krok do podniesienia jakości opieki wytchnieniowej w Polsce i zwiększenia świadomości społecznej na ten temat – podkreśla Hernik-Janiszewska.

Zapisy dla każdego

Konferencja, która odbędzie się 20 i 21 września tego roku w Centrum Kongresowym przy Hali Stulecia, będzie miała również wymiar praktyczny. Przed częścią wykładowo-warsztatową, w której udział mogą wziąć osoby zarejestrowane, będzie możliwość bezpłatnego zwiedzenia Domu Opieki Wytchnieniowej KOKOSZKA.

Więcej informacji i zapisy na: www.dlawytchnienia.pl

Jesienią zrealizuj wydarzenie z Mikrograntami

Zbliża się trzeci i ostatni w tym roku nabór do Mikrograntów. Od 1 do 15 września będzie można zgłosić projekt na warsztaty, spacery i inne integrujące spotkania w mieście. Jak się do tego zabrać?

Maciej Wołodko

Mikrogranty to program, do którego zgłaszać można propozycje działań osiedlowych. Trzeci nabór w tym roku potrwa od 1 do 15.09. Formularz zgłoszeniowy pojawi się na stronie **www.wroclaw.pl/rozmawia/mikrogranty**.

Do wyboru są trzy ścieżki. Pierwsza dla osób fizycznych i grup nieformalnych dla pełnoletnich mieszkańców Wrocławia. Druga dla młodzieży od 13 do 21 lat. I trzecia dla organizacji pozarządowych. Zwycięskie inicjatywy otrzymają wsparcie finansowe od 1 do 10 tys. zł oraz pomoc w kwestiach organizacyjnych. Realizacja projektów odbędzie się od października do połowy grudnia.

Dostępny jest wideoporadnik pisania projektów w Mikrograntach dla osób fizycznych i grup nieformalnych na: wro.news/szkolenia. Odbędą się także:

- 28 i 29.08, godz. 17 szkolenie z tworzenia projektów w ścieżce NGO, Centrum Sektor 3, ul. Legnicka 65, zapisy: wro.news/zapisy-ngo
- 5.09, godz. 17 warsztaty zarządzania projektem w Mikrograntach młodzieżowych, CAL Kozanów, ul. Dokerska 7D, zapisy: mikrograntymlodziezowe@fundacja-umbrella.org.pl (do 4.09)
- 19.08, godz. 17-18.30 spotkanie informacyjne ze wsparciem jęz. UA, EN, BY, RU, PL, Przejście Dialogu, Świdnicka 19, zapisy: wro.news/spotkanie
- 4.09, godz. 15-17 i 6.09, godz. 11-13 konsultacje pomysłów w jęz. UA, EN, BY, RU, PL, Przejście Dialogu, Świdnicka 19, zapisy: 538 579 517.

Pomysły można konsultować mailowo i telefonicznie we Wrocławskim Instytucie Kultury i Fundacji Umbrella.

KAROLINA OKRZESIK/WIK

W czasie spotkań osiedlowych można było na przykład ozdabiać talerze

Nowe nazwy przystanków

Od 31 sierpnia podróżni będą mogli zaobserwować zmiany w zapowiedziach głosowych, statusach i nazwie niektórych przystanków:

- zmiana zapowiedzi głosowej dla przystanku „Biskupin" (słupki: 24508, 24507, 24415, 24416) z obecnej „Biskupin" na „Biskupin (Ośrodek Działań Twórczych)",
- zmiany statusu przystanków: „Urząd Wojewódzki (Muzeum Narodowe)" (słupki: 20303, 20304) dla wszystkich linii dziennych, „Kamieńskiego" (słupki: 23124, 23123) dla linii K z obecnego „na życzenie" na przystanek stały,
- zmiana nazwy przystanku „Dworzec Główny" (słupek 10223) na „Dworzec Główny (MDK)". W związku z czym, zmianie ulegnie również zapowiedź głosowa, która będzie brzmiała: „Dworzec Główny (MDK)".

Zmiany w kursowaniu linii 133

W niedziele handlowe w 2024 roku, linia autobusowa 133, realizując kursy do centrum handlowego Aleja Bielany oraz Auchan, kursuje zgodnie z sobotnim rozkładem jazdy. Najbliższa niedziela handlowa wypada 25 sierpnia. W 2024 roku będą obowiązywały jeszcze dwie takie niedziele – 15 i 22 grudnia.

MPK szuka pracowników

Od zawsze marzyłeś o prowadzeniu tramwaj albo autobusu? MPK Wrocław szuka kierowców i motorniczych. Kandydat uprawnienia może zdobyć podczas szkoleń. Wynagrodzenie na start to 7 tys. brutto. Oferta jest skierowana do osób obu płci, dotyczy też cudzoziemców. Warunkiem jest jednak znajomość języka polskiego na poziomie komunikatywnym.

Więcej szczegółów na: mpk.wroc.pl/kariera lub pod numerami telefonów: 71 308 52 23 i 71 308 52 25.

Aż 200 autobusów dołączy do floty MPK

97 autobusów przegubowych, 96 zwykłych i do tego siedem mniejszych – takie pojazdy z silnikami Diesla zamierza wydzierżawić MPK. Zamówienie składa się z dwóch zadań, a pierwsze wozy mają dotrzeć do Wrocławia już w I kwartale przyszłego roku.

Bartosz Chochołowski

BARTOSZ CHOCHOŁOWSKI

200 nowych pojazdów będzie w stanie zastąpić 100 autobusów podwykonawców i 100 najstarszych mercedesów

Po co MPK aż taka liczba nowych pojazdów? Po pierwsze, chce zastąpić najstarsze autobusy: Mercedesy Citaro pierwszej generacji. To dobra wiadomość, bo nie posiadają one klimatyzacji, a nowe będą ją miały.

Jednak o skali zamówienia przesądza jeszcze co innego. Kończy się umowa z podwykonawcą MPK – firmą Michalczewski. Zamiast zorganizować przetarg na następcę Michalczewskiego, MPK przejmie jego zadania. Aby było w stanie to zrobić, musi istotnie powiększyć swoją flotę.

Zastąpią najstarsze Mercedesy

MPK posiada 99 starych już, 15- i 16-letnich Mercedesów. To 57 pojazdów solo (Mercedes-Benz 628 O 530 Citaro) i 42 przegubowe (Mercedes-Benz 628 O 530 G Citaro). To jedyne nieklimatyzowane autobusy we flocie przewoźnika. Zatem zastąpienie ich setką nowych z klimatyzacją to dobra wiadomość dla pasażerów.

MPK nie kupuje 200 autobusów, a chce wydzierżawić je na 10 lat. To opcja o tyle korzystna, że zamiast wydawać w krótkim czasie kilkaset milionów złotych, będzie płacić co miesiąc określoną kwotę. Jaką, to się okaże we wrześniu po rozstrzygnięciu przetargu. Na takiej zasadzie MPK użytkuje część Mercedesów Citaro 2 i Solarisów.

– Realizacja ogłoszonego przetargu pozwoli na wyeliminowanie z floty MPK kilkunastoletnich pojazdów, awaryjnych, o największych przebiegach i relatywnie wysokich kosztach eksploatacyjnych oraz pozbawionych klimatyzacji, co szczególnie w okresie letnim jest dalece niekomfortowe dla pasażerów – wyjaśnia Witold Woźny, prezes MPK Wrocław.

Większa flota

MPK pomału rozbudowuje swoją flotę o pojazdy niskoemisyjne, zgodnie z wymogami powinno mieć ich około 30 procent. Dlaczego zatem zapadła decyzja o powiększaniu taboru o pojazdy z silnikami Diesla? MPK odpowiada: „Zamówienie takich właśnie pojazdów to przede wszystkim pragmatyczne rozwiązanie, które pozwoli spółce szybko i efektywnie zmodernizować flotę. Ten wybór to wynik racjonalnej oceny potrzeb spółki, możliwości finansowych oraz ważnych aspektów bezpieczeństwa".

Wybór pojazdów z konwencjonalnym napędem – jak dodaje MPK – podyktowany był również analizą kosztów pozyskania i eksploatacji tak dużej floty, terminami i pewnością dostaw oraz brakiem konieczności dodatkowych inwestycji związanych ze specjalnym dostosowaniem zaplecza technicznego.

Remont 6 dwukierunkowych Skód 19T

MPK we Wrocławiu ogłosiło przetarg na gruntowną modernizację 6 dwukierunkowych Skód 19T z opcją zlecenia zadania na kolejnych 25 wozów. Ofertę złożyła jedna firma – spółka Saatz z Warszawy, proponując cenę brutto ok. 189 mln zł.

OLEKSANDR POLTAKOVSKY

Dwukierunkowe Skody 19T w zajezdni tramwajowej Gaj we Wrocławiu

Beata Turska

Zakupione w latach 2010-2011 dwukierunkowe Skody 19T zbliżają się do limitu żywotności przewidzianego przez producenta, więc ich gruntowny remont jest niezbędny. To podobne przedsięwzięcie do remontu Skód 16T i Protramów 205 WrAs – w latach 2020-2021 przewoźnik zmodernizował 42 tramwaje.

Remont kapitalny dwukierunkowego pojazdu kosztuje więcej niż w przypadku wozów jednokierunkowych, jednak takie tramwaje są we Wrocławiu niezbędne. Do czasu przedłużenia linii do szpitala przy Borowskiej, służą do obsługiwania istniejącej krańcówki przy Świerdowskiej na Gaju. Podobne rozwiązanie zastosowane zostało przy stadionie przy Królewieckiej i nie przestanie ono istnieć. Dlatego linie 18 i 21 (Tarczyński Arena (Królewiecka) – Gaj) muszą być obsługiwane przez dwukierunkowe tramwaje. Skody 19T to jedyne takie wozy we flocie MPK. Pierwszy zmodernizowany pojazd ma przyjechać do Wrocławia 12 miesięcy po podpisaniu umowy. Kolejne tramwaje będą modernizowane w tempie 3 miesięcy na pojazd.

Hala po niemieckiej poczcie będzie galerią sztuki

Zniszczony i nieczynny budynek po Kraftpoście przy ul. Kolejowej 63 przejdzie metamorfozę. Stanie się nową kwaterą główną instytucji BWA Wrocław Galerie Sztuki Współczesnej. O planach na aranżację tego industrialnego wnętrza i przyległego do niej placu opowiada dyrektor BWA Maciej Bujko.

Błażej Organisty

BWA Wrocław prowadzi cztery galerie sztuki współczesnej: BWA Wrocław Główny (na antresoli dworca PKP Wrocław Główny), Dizajn (ul. Świdnicka 2-4), SIC! (pl. Kościuszki 9/10) i Studio (ul. Ruska 46). W planach na najbliższe trzy lata jest otworzenie siedziby głównej w hali na Przedmieściu Świdnickim.

– To będzie miejsce łączące wiele funkcji. Z jednej strony galeria dla osób ciekawych świata, zarówno tych dobrze zaznajomionych ze sztuką współczesną, jak i tych, które nie są nią jeszcze zainteresowane. Z drugiej strony naszym celem jest stworzenie miejsca dającego oddech i pozwalającego się zregenerować – wyjaśnia dr szt. Maciej Bujko, dyrektor BWA Wrocław Galerie Sztuki Współczesnej.

MAGDALENA PASIEWICZ

Nową siedzibę BWA zaprezentowano mieszkańcom w czerwcu tego roku podczas Święta Wrocławia

Razem pod jednym dachem

Wnętrze hali będzie podzielone na: foyer z wyposażeniem do spotkań i odpoczynku, dwie przestrzenie wystawiennicze, miejsce do regeneracji, część edukacyjną dla młodzieży i dorosłych, projekcyjną do sztuki wideo, a także wielofunkcyjną (audytoryjna, koncertowa, do performance'ów). Planowane są również inne pomieszczenia, takie jak: księgarnia, kawiarnia, butik cyrkularny i magazyny. Ich łączna powierzchnia to koło 4 tys. mkw.

– Do hali może wjechać nawet tir, więc nie będzie problemów z transportem i instalacją ogromnych projektów. Już teraz mogę obiecać wystawy, których nigdy wcześniej we Wrocławiu nie można było pokazywać – zapowiada Maciej Bujko.

Do galerii zaproszą artystów różnych pokoleń, z Polski i z zagranicy. – Nie będziemy iść w stronę wielkich gwiazd, za to bardzo ważne są dla nas aspekty lokalne, śląskie, wrocławskie. Chcemy opowiadać o problemach globalnych przez pryzmat lokalny – tłumaczy dyrektor Bujko.

Dla odkrywców i kuracjuszy

Integralną częścią hali będzie znajdujący się przed nią plac oraz sąsiedni park im. Lesława Węgrzynowskiego. – Imiennik parku to twórca powojennych sanatoriów, co idealnie łączy się z naszą ideą nawiązywania do tradycji dolnośląskich uzdrowisk – opowiada Maciej Bujko. – Mówimy, że urządzimy siedzibę dla odkrywców i kuracjuszy. Odkrywcy znajdą u nas mnóstwo ważnych społecznie, naukowo czy artystycznie tematów, natomiast kuracjusze dostaną przyrodę otoczenia oraz przestrzenie do spotkań i relaksu.

Na placu przed budynkiem ma stanąć ogródek kawiarni oraz stała instalacja „Wędrowcy" autorstwa Anny Szpakowskiej-Kujawskiej w formie postaci wspinających się po budynku i kominie dawnej kotłowni.

W czasach Breslau w hali montowano i naprawiano żółte autobusy Kraftpostu, czyli zmotoryzowanej poczty niemieckiej. – Bardzo inspirujemy się historią osiedla i budynków, które staną się naszym nowym domem – mówi Maciej Bujko. Projekt będzie gotowy niedługo. Prace budowlane powinny rozpocząć się pod koniec przyszłego roku, zaś otwarcia nowej siedziby BWA Wrocław Galerie Sztuki Współczesnej możemy spodziewać się w 2027 roku.

Od października DS „Bliźniak" idzie do remontu

Niebawem zacznie się remont Domu Studenckiego „Bliźniak przy ul. Wojciecha z Brudzewa. Po modernizacji w akademiku zamieszka mniej studentów, za to będzie wygodniej i nowocześniej.

Tomasz Wysocki

Domy Studenckie Uniwersytetu Medycznego stoją przy ul. Wojciecha z Brudzewa i wraz z Ogrodem Roślin Leczniczych i salą sportową oraz „Świnią", czyli dawną, kultową stołówką, tworzą malowniczo położony kompleks tuż przy Starej Odrze. W mniejszym z akademików – „Jubilatce" jest 210 miejsc, a w „Bliźniaku" aż 700. Władze uczelni ogłosiły, że w październiku ten drugi nie zostanie zasiedlony, ponieważ rozpocznie się jego remont.

Trwa przygotowanie do przetargów na realizację robót. W planach jest kompletna przebudowa siedmiopiętrowego obiektu. Dzisiaj studenci mieszkają w trzyosobowych pokojach, łazienki i kuchnie są wspólne dla wielu pokojów.

– Zależy nam na podniesieniu standardu obiektu. Dlatego planujemy wyposażenie pokoi w łazienki oraz zmniejszenie liczby osób w pokojach. Po remoncie w „Bliźniaku" nie będzie już pokoi trzyosobowych, lecz dwójki i jedynki – mówi Katarzyna Sudnik, rzeczniczka prasowa UMed. Według szacunków roboty potrwają rok, uczelnia wyda na ich realizację ok. 30 mln zł.

Ekipy malarskie pracują też w domach studenckich Politechniki Wrocławskiej: T-15 „Hades", T-22, T-14 „Azyl" i T-9 „Atol". Remonty są prowadzone także w domach studenckich Uniwersytetu Wrocławskiego. Trwa przebudowa tarasu przy „Kredce" i „Ołówku".

W „Dwudziestolatce" wymieniane są zawory w instalacji centralnego ogrzewania. Planowane są także: wymiana pionów instalacji sanitarnych, montaż wentylacji mechanicznej, remont łazienek w trzecim pionie.

Na przełom sierpnia i września zaplanowano finisz remontu Sali nauki, klatki schodowej oraz sufitu w holu w „Słowiance", sufit w holu trzeba odnowić również w „Parawanowcu".

WROCLAW.PL

Dom Studencki „Bliźniak" to jeden z akademików UMed we Wrocławiu

Oni doceniają świeży towar na targowiskach

Wrocławskie bazary, takie jak Komandor, Pasaż Zieliński czy targowisko Niedźwiedzia przyciągają klientów, którzy robią zakupy dla swoich podopiecznych. Na zakupy przychodzą oczywiście nie sami, lecz w towarzystwie swoich opiekunów. – Co najczęściej ląduje w koszykach tych wyjątkowych bywalców?

Karina Gut

Bazar Komandor przy ul. Radosnej 38 jest popularnym miejscem, szczególnie dzięki jednemu stałemu klientowi... z żółwiem. – Właściciel tego żółwia rzadko kupuje dla niego sałatę, bo – jak się dowiedzieliśmy – sałata średnio mu smakuje. Za to arbuzy i ogórki krajowe to jego prawdziwe przysmaki – opowiada Roman Rotnicki, zarządca bazaru Komandor.

BRG UMW/ MAREK KSIĘŻAREK

Na Komandorze bywa żółw. Zielińskiego odwiedza gęś Sunny i kaczor Witek (na zdj. z panem Darkiem)

Warzywnożerny pies?

Najczęściej klienci kupują dla swoich zwierząt owoce i warzywa. Jeden z nich, ze swoim czworonogiem, szczególnie zapadł sprzedawcom w pamięć. – Mieliśmy tu psa, który uwielbiał marchewki. Jego właściciel robił zakupy, a pies w międzyczasie kradł nam marchewki z kosza i chrupał. Teraz już mu je dajemy w gratisie, bo to dla nas czysta frajda. Zawsze przygotowujemy marchewki, gdy widzimy, że się zbliża – opowiada z uśmiechem Rotnicki.

Pupile to mile widziani goście

Sprzedawcom obecność zwierząt wcale nie przeszkadza, a wręcz przeciwnie – zwierzaki sprawiają, że codzienna praca staje się weselsza.– My mamy nawet specjalne karty stałego klienta ze zniżkami na artykuły spożywcze dla zwierzaków – mówi Tomasz Hełmiński, sprzedawca na Komandorze.

Szynszyle na Niedźwiedziej

Targowisko Niedźwiedzia to prawdziwe eldorado dla właścicieli psów, kotów i... szynszyli. Jak mówi Mirosław Posłuszny, zarządca targowiska, opiekunowie tych futrzaków najchętniej kupują tu karmy suche i mokre, gryzaki, smakołyki i różnorodne zabawki.

– Nasi klienci często wydają więcej na jedzenie dla swoich zwierząt niż na siebie. Jeśli owoce czy warzywa są drogie, to i tak dla nich najważniejsze jest, żeby pupile były dobrze nakarmione – opowiada Posłuszny.

Każdy klient to „nasz pan"

Od kiedy na targowisku Niedźwiedzia pojawiło się stoisko z asortymentem dla zwierząt, coraz więcej klientów przychodzi tam ze swoimi futrzastymi przyjaciółmi. Jak przyznaje zarządca, to już codzienność, a wszyscy pracownicy z radością wyczekują wizyt tych nietypowych gości.– Często obserwuję, jak właściciele rozmawiają ze swoimi zwierzakami. Czasem mam wrażenie, że doskonale rozumieją, co im te pupile „mówią" – śmieje się pan Mirosław.

Egzotyczny kwartet

Do Pasażu Zielińskiego na zakupy przychodzi mężczyzna z gęsią, kaczką i psem. Jest to pan Darek, gęś Sunny, kaczor Wirek i pies Kundelini. Obserwowanie go jest prawdziwą atrakcją dla sprzedawców i klientów bazaru. – Wiemy, że ten pan jest weganinem, bo kupuje u nas pierogi wegańskie – zdradza Monika Wojtaszczyk, wiceprezes Pasażu Zielińskiego.

O gęsi, kaczce, psie i ich człowieku – czytaj na wro.news/oryginalny-kwartet

Poznaj siedem kultowych smaków Wrocławia

Knysza z Dworca Głównego, tosty u Witka, a może z rurki z kremem z Grunwaldu? Spytaliśmy naszych czytelników, jakie smaki kojarzą im się z Wrocławiem. Kilka z nich zostanie już tylko w pamięci, ale są też te, którymi wciąż możemy cieszyć nasze podniebienia.

Bartosz Moch

Knysza z Dworca Głównego
Wrocławska knysza to już legenda. Przysmak, który od 1995 roku mogliśmy kupić na Dworcu Głównym PKP - aż do momentu jego remontu przed Euro 2012. Obecnie knyszę (taką samą) zamówimy w budce przy rogu ulic Weigla i Ślężnej.

Knysza

Rurki z kremem z Grunwaldu
Kiedyś tego przysmaku można było skosztować w budce zlokalizowanej na terenie dzisiejszego Pasażu Grunwaldzkiego. Teraz, co roku, mieszkańcy są nimi częstowani podczas święta osiedla Plac Grunwaldzki, które obchodzone jest na początku czerwca.

Lody w Romie
Historia, tradycja, miłość do lodów. Lodziarnia Roma przy ul. Rydygiera to miejsce uwielbiane od lat. Działa we Wrocławiu od 1946 roku i do dziś w sezonie letnim ustawiają się tu długie kolejki.

Krem sułtański z Barbary
To słynny deser z czasów PRL, który rozsławił słodko-gorzki film Janusza Kondratiuka „Dziewczyny do wzięcia" z 1972 roku. Mieszkańcy Wrocławia delektowali się nim w Barbarze przy ul. Świdnickiej.

Lody

Sok z marchewki z Witaminki
Witaminka to kawiarnia z historią, która serwuje w sercu Wrocławia słodkości i kawy od 1960 roku. Zdrowe soki oraz koktajle zawsze były jej wizytówką. Nasi czytelnicy polecają szczególnie sok z marchewki.

Rurka z kremem

Tosty u Witka
Ten smak zapamięta się na długo. Ogromne tosty, pełne pieczarek oraz sera, przyprawione niezmienną od wielu lat własną recepturą. W słynnym barze przy ul. Wita Stwosza 40, który serwuje mieszkańcom tosty od 1979 r., stojący w kolejce klienci nie mieszczą się w środku.

Placki ziemniaczane w Jacku Placku
Bar Jacek Placek znajdował się na placu Legionów (kiedyś PKWN). Mieszkańcy lubili do niego przychodzić szczególnie na placki ziemniaczane.

Graj w kolory! Cztery frakcje to podstawa

Tworzywa sztuczne – żółty kontener, papier i tektura – niebieski, szkło – zielony, bioodpady – brązowy. Te cztery frakcje to podstawa. Piątą frakcję odpadów zmieszanych traktujmy jako ostateczność. Jeśli nie będziemy wrzucać odpadów do odpowiednich pojemników, nasz śmietnik zostanie oznaczony naklejką Eko-Alarm. Wtedy stawka za wywóz odpadów w gospodarstwie domowym wzrośnie tymczasowo wszystkim korzystającym z tego śmietnika. Nie chcesz płacić więcej? Segreguj i zachęć do tego sąsiadów. Pomoże Wam w tym nasz niezbędnik: wytnijcie i przyczepcie na lodówkę, żeby mieć tę ekościągę zawsze pod ręką.

PAPIER

WRZUCAJ:

- zadrukowane kartki, gazety, czasopisma, ulotki
- kartonowe opakowania (w tym niezatłuszczone po pizzy)
- wytłoczki po jajkach

NIE WRZUCAJ:

- zabrudzonych chusteczek higienicznych, serwetek i ręczników papierowych **→ZMIESZANE**
- zatłuszczonych jednorazowych opakowań, w tym styropianowych **→ZMIESZANE**
- kartonów po mleku i sokach **→TWORZYWA SZTUCZNE**
- odpadów higienicznych (brudnych pieluch, podpasek) **→ZMIESZANE**
- starych tapet i worków po cemencie **→PSZOK**

TWORZYWA SZTUCZNE

WRZUCAJ:

- plastikowe opakowania (butelki zgniecione)
- opakowania wielomateriałowe (kartony po mleku i sokach)
- metalowe puszki, kapsle, nakrętki
- foliowe torby (w tym zrywki)
- folię aluminiową i styropian opakowaniowy

NIE WRZUCAJ:

- blistrów po tabletkach **→ZMIESZANE**
- zabrudzonego (np. jedzeniem) styropianu **→ZMIESZANE**
- elektrośmieci **→PSZOK**
- zużytych baterii **→PSZOK**
- starej gąbki kuchennej **→ZMIESZANE**

SZKŁO

WRZUCAJ:

- butelki ze szkła białego i kolorowego
- słoiki bez nakrętek
- szklane opakowania (po kosmetykach, perfumach)

NIE WRZUCAJ:

- stłuczonych kubków, talerzy, szklanek i kieliszków, szkła żaroodpornego **→ZMIESZANE**
- doniczek ceramicznych **→ZMIESZANE**
- butelek po lekach **→PSZOK / SZOP / POJEMNIK W APTECE**
- zbitego lustra **→ZMIESZANE**
- przepalonej żarówki **→PSZOK**
- szkieł z okularów **→ZMIESZANE**

ZMIESZANE

WRZUCAJ:

- zużyte artykuły higieniczne (np. pieluchy, podpaski)
- stłuczone naczynia, ceramika, lustro, szyba
- zatłuszczony/zabrudzony papier, paragony
- kości i resztki mięsa
- odchody zwierzęce

NIE WRZUCAJ:

- zużytych baterii i elektrośmieci **→PSZOK**
- przeterminowanych leków **→PSZOK / SZOP / POJEMNIK W APTECE**
- zużytych żarówek i świetlówek **→PSZOK**
- połamanych mebli, desek do prasowania **→PSZOK**
- niewielkiej ilości gruzu **→PSZOK**

BIO

W domu zbieraj do worka kompostowalnego lub luzem i tak wyrzuć

WRZUCAJ:

- obierki i ogryzki
- resztki jedzenia
- zwiędły bukiet kwiatów
- skoszoną trawę
- trociny, korę drzew, rozdrobnione gałęzie

NIE WRZUCAJ:

- resztek mięsa i kości **→ZMIESZANE**
- odchodów zwierząt **→ZMIESZANE**
- ziemi, kamieni, popiołu **→ZMIESZANE**
- użytego oleju jadalnego **→PSZOK**

Nie wiesz, gdzie co wrzucić?
Sprawdź na: ekosystem.wroc.pl/segregacja-odpadow/gdzie-wrzucic

ODPADY PROBLEMOWE

Do PSZOK możesz przywieźć:
meble, elektroodpady, niewielkie ilości gruzu, opony, armaturę, akumulatory.
Gdzie: przy ul. Michalczyka 9 (pon.-pt. w godz. 8-17, sob. w godz. 8-16) i ul. Janowskiej 51 (pon.-sob. w godz. 7-15)

SZOP zbiera:
chemikalia w opakowaniach, zużyte żarówki, przeterminowane leki, oleje, tonery. **Harmonogram:** ekosystem.wroc.pl/segregacja-odpadow/szop1

WROCŁAW NA TRZY SPOSOBY

Jaką trasą warto wybrać się na spacer po Wrocławiu, by poznać miasto jeszcze lepiej? Zadaliśmy to pytanie wrocławskim przewodnikom, a oni przygotowali dla was trzy różne trasy.

Beata Turska

Nawet jeśli znacie miasto jak własną kieszeń, zawsze warto spojrzeć na nie inaczej niż zwykle, skupić się na detalach, które dotąd nam umykały albo pokazać je komuś, kto dopiero zaczyna się mu przyglądać. Oto trzy trasy przygotowane przez wrocławskich przewodników.

Spacer z dzieckiem

Przewodniczka miejska **Renata Kokosza** często oprowadza po Wrocławiu dzieci i dobrze wie, co im się najbardziej podoba. Czas trasy: ok. 1,5 h.

1 Ogród Staromiejski. Poszukaj fontanny Chłopiec z łabędziem, woliery z żywymi ptakami, placu zabaw i karuzeli z drewnianymi konikami. Jest tu także letnia scena Teatru Lalek.

2 Siedmiu wodnych krasnali. Wychodząc z parku przy Teatrze Lalek (pl. Teatralny 4), poszukaj fontanny, w której jeden krasnal puszcza statki, inny zbiera wodę, jest też aktor i ogrodnik. A co robią pozostałe?

3 Orkiestra krasnali. Krasnale kochają muzykę, dlatego przycupnęły obok Narodowego Forum Muzyki na pl. Wolności 1. Rządzi Maestruś ze swoją batutą. Jakie jeszcze instrumenty rozpoznajesz?

4 Kominiarz Florianek. Tego, który się ukrył przy ul. Świdnickiej 18/20, trzeba znaleźć koniecznie, bo – jak to kominiarz – przynosi szczęście. Pamiętajcie złapać się za guzik.

5 Papa Krasnal. Czas poznać ojca wszystkich krasnali, czyli największego i najznamienitszego Papę Krasnala, który rezyduje przy ul. Świdnickiej 8c, obok Barbary. Na czym stoi ten nestor lilipuciego rodu?

6 Syzyfki. Idąc ul. Świdnicką w stronę Rynku, napotkasz obok poczty dwa krasnoludki. Próbują przetoczyć kulę. Dlaczego nie posunęły się nawet o centymetr?

7 Zakochane krasnale. Ta romantyczna para to Troszka i Adoratorek (Rynek 33). Krasnale snują historię o magii ich miłości oraz chwili, którą pragnie uchwycić Troszka za pomocą aparatu. A co przyniósł ukochanej Adoratorek?

8 Mostek Czarownic (Pokutnic). Wrocław to miasto ponad 100 mostów, a jeden z nich, najwyżej położony, widoczny jest z Rynku – na katedrze św. Marii Magdaleny (ul. Szewska 10). Na nim możesz zobaczyć dwie krasnalki. Kto to?

9 Motocyklista Wentyl. Zastanawiałeś się kiedyś, jaki jest ulubiony środek transportu krasnali? Podejdź przed wejście katedry św. Marii Magdaleny przy ul. Szewskiej 10, a wszystko się wyjaśni.

10 Głuchak, Ślepak i W-Skers. Trzy krasnoludki obok wejścia do ratusza (Rynek 1) są symbolem otwartości Wrocławia na potrzeby osób niepełnosprawnych i ambasadorami akcji „Wrocław bez barier". W-Skers tak pędzi, że musi mieć gogle.

11 Leszko z Wrocławca. Znajdziesz go na cokole latarni naprzeciwko wejścia do ratusza. Upamiętnia coroczne majówkowe bicie rekordu Guinnessa w graniu na gitarach utworu „Hej Joe" Hendrixa, organizowane od ponad 20 lat przez Leszka Cichońskiego.

12 Słupniki Solne. Na pl. Solnym poszukaj krasnali, które ze słupów latarni wypatrują ewentualnego niebezpieczeństwa, by bić na alarm. Zajmują się też liczeniem, ile osób kupiło kwiaty swoim ukochanym. Jest tu też fontanna ze smokiem. Gdzie?

13 Wypłatnik, nazywany też Rozrzutnikiem. To stały gość krasnoludzkiego oddziału banku przy Rynku 9/11. Chroni bank przed ewentualnymi napadami. Wejście do budynku nawiązuje do odkrycia w 1922 roku grobowca faraona Tutenchamona.

OLEKSANDR POLIANOVSKY

Mateusz i Maja wybrali się na spacer trasą krasnalową

14 Fałszywe okno (Rynek 5). Na jednej z kamienic po zachodniej stronie Rynku jest namalowane okno. Domalowano je tam, żeby było ładniej, a fasada budynku zachowała symetrię. Zgadniecie, o które chodzi?

15 Jaś i Małgosia. Wrocławianie nazwali tak dwie kamieniczki, które znajdziesz w Rynku, u zbiegu ulic św. Mikołaja i Odrzańskiej. Wokół nich przycupnęło kilka krasnali. Poszukajcie ich. To Wroclovek, Śpioch i Pożarki.

16 Koza, świnka i inne zwierzęta. Uliczka Stare Jatki to miejsce, gdzie dawno temu handlowano mięsem, o czym przypomina krasnal Rzeźnik i Pomnik Ku Czci Zwierząt Rzeźnych. W sklepie z pamiątkami możesz dostać pieczątkę z jednym ze zwierzątek.

17 Ulica Więzienna. W tajemniczym zakątku Wrocławia, przy ul. Więziennej 6, siedzi za grubymi kratami krasnal Więziennik. Jak tu trafił? Zajrzyj do ramki z legendą.

18 Krokodyl i wielka ważka. Znajdziesz je przy domu z kwiatami w szybach przy ul. Kuźniczej 29, gdzie kiedyś działał Teatr Kalambur. Przyjrzyj się dobrze krokodylowi: mały balonik unosi go w górę!

Spacer sentymentalny

Damian Kanclerski, prezes Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajobrazowego we Wrocławiu, przygotował trasę, dzięki której można zajrzeć w przeszłość, w czasy PRL i odwiedzić interesujące miejsca w centrum miasta. Czas zwiedzania: ok. 2,5 h.

1 Neon „Dobry wieczór we Wrocławiu". Najsłynniejszy, bo pierwszy taki duży neon znajduje się na dachu budynku przy ul. Piłsudskiego 106/114, vis a vis głównego wejścia na dworzec. Zaprojektował go Janusz Tarantowicz w 1962 roku.

2 Mezonetowiec. Wyjątkowy, nowatorski budynek przy ul. Kołłątaja 9-12 z dwupoziomowymi mieszkaniami. Projekt z lat 1958/60 zespołu młodych architektów z Miastoprojektu Wrocław.

3 Bar Tempo. Nieistniejący już słynny bar typu czeskiego zlokalizowany na parterze hotelu przy ul. Piłsudskiego 66-68. Łączył cechy baru mlecznego, restauracji, kawiarni i sklepu z garmażerką. Istniał od 1960 roku i był najbardziej dochodową placówką restauracyjną w Polsce obok warszawskiej restauracji „Praha".

4 Kino Warszawa. Dziś przy ul. Piłsudskiego 64 a (w podwórzu) mieści się Dolnośląskie Centrum Filmowe. Kino Warszawa, najsłynniejsze we Wrocławiu za PRL-u, uruchomiono w 1945 roku w budynku przedwojennego Palast Theater.

5 KDM. Kościuszkowska Dzielnica Mieszkaniowa zbudowana wg projektu Romana Tunikowskiego przy pl. Kościuszki i wzdłuż ul. Świdnickiej 41-50. To socrealistyczne założenie urbanistyczne z lat 50. XX w., wzorowane na warszawskim MDM. Na parterze mieściły się lokale usługowe: salon Empik, galeria Pod Mona Lizą i restauracja.

6 Hotel Monopol. Luksusowy hotel z końca XIX w. przy ul. Modrzejewskiej 2 (przy skrzyżowaniu z ul. Świdnicką), od 130 lat dyktujący standardy hotelarskie we Wrocławiu, plan filmowy słynnych produkcji z okresu PRL: „Popiół i diament, „Konsul". Na parterze działał sklep sieci Pewex.

7 Bar Barbara. Od lat 60. przy ul. Świdnickiej 88 mieścił się kultowy bar samoobsługowy. To miejsce przyciągało subkultury, ludzi zbuntowanych i odważnych – tych, którzy byli przeciw ówczesnej władzy, np. Pomarańczową Alternatywę. Przed barem można zobaczyć upamiętniającego ten ruch społeczny Papę Krasnala.

8 Rynek Wrocławski i stacja CPN. W południowo-zachodnim narożniku w latach 1930-74 funkcjonowała tu dwustanowiskowa stacja benzynowa Centrali Produktów Naftowych. Śladem po niej są znajdujące się pod ziemią dwa zbiorniki na paliwo.

9 Zaułek Solny. Znajduje się tu restauracja Konspira (pl. Solny 11) nawiązująca ofertą i wystrojem do okresu PRL, a tematem przewodnim otoczenia lokalu jest opozycja.

10 Złote Koło. Fragment obecnej ul. Kazimierza Wielkiego, zabudowany kilkoma zabytkowymi kamienicami i gmachem kina Nowe Horyzonty. W latach 60. i 70. Złote Koło znane było z kilku lokali gastronomicznych, gdzie można było skosztować słynnego zestawu „lorneta i meduza"; miejsce akcji kryminału „Złote Koło" (1971).

11 Neon Side Galery. Galeria neonów w podwórku przy ul. Ruskiej 46, w Strefie Kultury. Neony z okresu PRL to piękny przykład sztuki i typografii z minionych lat, ślad po miejscach, których już nie ma albo które się zmieniły. Najlepiej oglądać po zmroku.

12 Dawny szpital. Przy pl. Jana Pawła II 8 (choć pod innym adresem) już od 1526 roku mieścił się Szpital Wszystkich Świętych, po II wojnie zamieniony w Wojewódzki Szpital im. Babińskiego. Teraz po remoncie są tam luksusowe lofty. Warto podejść nad brzeg Odry, skąd można podziwiać unikalną panoramę miasta.

Spacer literacki

Przewodnik i autor profilu FB Książki z Wrocławiem w tle (wro.news/ksiazki-z-wroclawiem-w-tle) **Jacek B. Myszkowski** przygotował trasę śladami bohaterów literackich. Dzięki niej oglądamy miejsca, które są scenerią wydarzeń opisanych w powieściach obyczajowych, kryminalnych i sensacyjnych. Czas zwiedzania: ok. 1,5 h.

1 Dworzec Wrocław Główny. Historyczny budynek wrocławskiego Dworca Głównego z lat 1855-57 – jeden z najpiękniejszych dworców kolejowych w Polsce. Jest tłem wydarzeń z książek: ,,Herbata z jaśminem" Agnieszki Gil, sagi ,,Dwa Miasta" Moniki Kowalskiej, „Powrotny z Wrocławia" Artura Żurka.

2 Skwer Czesława Niemena. Muzyczno-artystyczne klimaty skweru Czesława Niemena idealnie komponują z cyklem „Angel Wings" Anny Purowskiej.

3 Nasyp przy ul. Bogusławskiego. Klimatyczne knajpki przyciągają mieszkańców, turystów i... bohaterów książek, np. powieści kryminalnych Mieczysława Gorzki („Martwy Sad", „Iluzja").

4 Teatr Muzyczny Capitol i skrzyżowanie ulic Piłsudskiego i Świdnickiej. Kilkanaście postaci, które „schodzą" pod chodnik i „wychodzą" spod niego po dwóch stronach jezdni (Pomnik Anonimowego Przechodnia) na pewno „widziało" potężny karambol z książki Malwiny Ferenz „Szpital na peryferiach".

5 Ul. Kościuszki. Tauentzienstrasse, czyli obecna ul. Kościuszki we Wrocławiu, to miejsce, w którym rozgrywa się akcja retro kryminału Nadii Szagdaj „Zniknięcie Sary'' (cykl „Kroniki Klary Schulz").

6 Hotel Monopol przy ul. Modrzejewskiej 2 (przy skrzyżowaniu z ul. Świdnicką) to miejsce, które pojawia się w książce „Wszyscy mamy coś do ukrycia" Mai Gulki.

7 Pl. Wolności i Promenada Staromiejska. Można tu spotkać przewodniczkę Martę Milską, bohaterkę kryminału psychologicznego „Nie słyszę cię, kochanie" Małgorzaty Starosty i Marcina Zakrzewskiego, superglinę z wielu powieści Mieczysława Gorzki.

8 Dawne prezydium policji, a obecnie siedziba Komendy Wojewódzkiej Policji przy Podwalu 31/33. Gmach jest ogromny, więc bez trudu „mieści" dodatkowych „pracowników i gości" z książek wielu autorów. To miejsce pracy policjanta Eberhardta Mocka z cyklu książek Marka Krajewskiego.

Bez obaw! Pomoc wezwiesz przez pierścionek

Aż 65 proc. kobiet nie czuje się bezpiecznie, spacerując samotnie. Radzą sobie, trzymając klucze, jak do obrony, czy przechodząc na drugą stronę ulicy, gdy widzą grupę ludzi. A może za jakiś czas, w momencie zagrożenia, wyślą alarm przez RingOn? Na razie to pomysł, ale dzięki zwycięstwu w konkursie Change IT – z nadziejami na prototyp.

Mirosława Kuczkowska

W tym roku po raz trzeci wyłoniono zwycięzcę „Change IT – impactful innovation challenge", konkursu dla studentów Uniwersytetu SWPS i Politechniki Wrocławskiej. Zwyciężył RingOn, pierścionek bezpieczeństwa. Łączy w sobie wszystko to, co chcą promować organizatorzy konkursu: utylitarność, bo proponuje rozwiązanie na brak poczucia bezpieczeństwa; uniwersalność, bo odpowiada na potrzeby większej grupy osób; i innowacyjność, bo wykorzystuje nowe technologie.

SANDRA RYBAK

Zespół RingOn (od lewej): Emilia Front, Marcel Dubiel, Julia Zysiek, Cezary Rogowski, Justyna Sienkiewicz

Pomysł w pandemii

Idea konkursu wynika wprost z okoliczności powstania pomysłu. To był czas pandemii, kolejnych lockdownów. – Wszyscy czuliśmy, że rozpada nam się rzeczywistość i wchodzimy w kompletnie nowe czasy. Chodziło o to, aby odzyskać poczucie, że wciąż mamy moc sprawczą – mówi Jakub Kuś, przewodniczący jury konkursu.

W pierwszej edycji, jak zdecydowali pomysłodawcy, wykładowcy Uniwersytetu SWPS – dr Agnieszka Młodzińska-Granek, dr Patrycja Radek i Katarzyna Pasiak – w konkursie mogli brać udział tylko studenci wrocławskiego Wydziału Psychologii Uniwersytetu SWPS. W drugiej zmieniono zasady. Zespoły konkursowe musiały składać się ze studentów wrocławskiej filii SWPS i PWr. Rezultatem był zwycięski projekt Handy Hug – rękawicy uciskowej dla dzieci w spektrum autyzmu. Pomysłodawcy dalej pracują nad jego urzeczywistnieniem.

Zaalarmuj pierścionkiem

RingOn, który zwyciężył w tegorocznej edycji, również ma szansę na realizację. – Chcemy rozwijać nasz pomysł. Wakacje przeznaczyliśmy na research startupowych konkursów, aby znaleźć inwestorów. Potrzebujemy dofinansowania, aby przygotować prototyp, z gotowymi rozwiązaniami technologicznymi – mówi Julia Zysiek, koordynatorka zespołu, studentka SWPS.

Istotą tego pierścionka nie jest jego wygląd, choć to dyskretna i elegancka biżuteria. Najważniejsze, że pierścionek wyposażony jest w czujnik nacisku i technologię Bluetooth. W razie niebezpieczeństwa odpowiednia sekwencja nacisków uruchamia aplikację, która wysyła alarm i informację o lokalizacji. Jeśli alarm okaże się fałszywy, użytkownik ma 10 sekund na anulowanie go także odpowiednią sekwencją nacisków. – Wybraliśmy pierścionek, a nie kolczyki lub inny element biżuterii, bo jest najbardziej dyskretny i można uruchomić alarm, nawet gdy ktoś przytrzymuje nam dłonie – tłumaczy Julia Zysek.

Działa realnie i psychologicznie

Pierścionek bezpieczeństwa, jak wyjaśnia Jakub Kuś, specjalista psychologii nowych technologii, może działać dwojako: – Z jednej strony wpływa na ofiarę. W razie ataku ma świadomość, że ktoś odebrał alarm i wezwie pomoc. Z drugiej strony może działać prewencyjnie na potencjalnych agresorów. Świadomość, że ofiara szybko może uzyskać pomoc, działa zniechęcająco – wyjaśnia psycholog. I dodaje: – RingON to świetny projekt. Dobrze zdiagnozowany problem, innowacyjne rozwiązanie, a do tego zespół myśli o pierścionku jak o projekcie biznesowym. Żal byłoby nie wykorzystać takiego potencjału.

Przez brak szczepień znów atakuje nas krztusiec

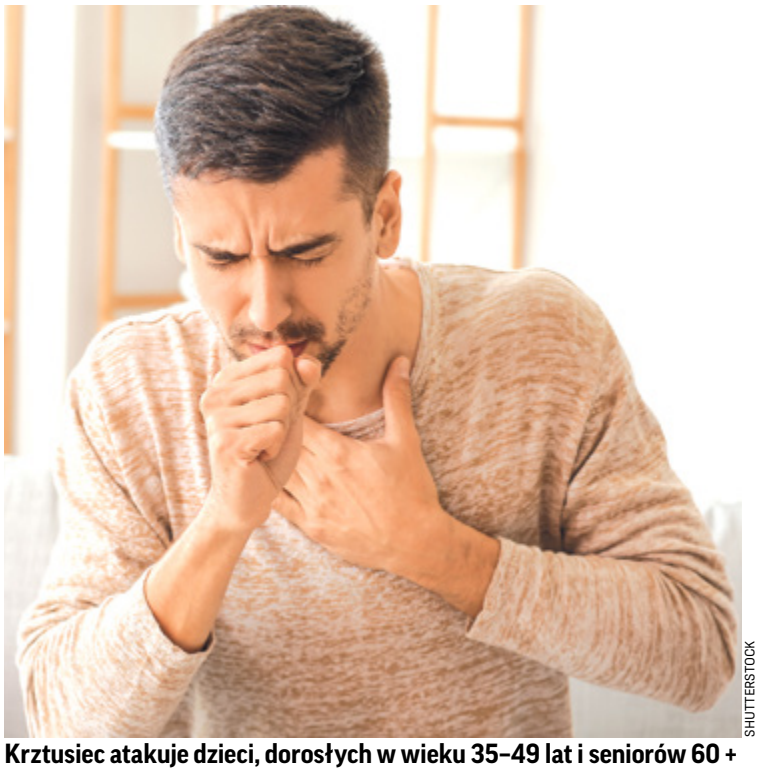

SHUTTERSTOCK

Krztusiec atakuje dzieci, dorosłych w wieku 35–49 lat i seniorów 60 +

Nie choroby z tropikalnych krajów, a te pospolite, jak krztusiec i ospa wietrzna panoszą się na oddziale zakaźnym Kliniki Pediatrii i Chorób Infekcyjnych UMW. Brak regularnych szczepień w znacznej części społeczeństwa powoduje wzrost zachorowań na choroby, które wydawały się już przejść do historii.

Mirosława Kuczkowska

– Pierwsze objawy krztuśca przypominają przeziębienie, po kilku dniach rozwija się kaszel napadowy, trudno zaczerpnąć powietrza, czasem dochodzi do wymiotów. Tak jest w dzień i w nocy – wyjaśnia dr Kamila Ludwikowska z Kliniki Pediatrii i Chorób Infekcyjnych UMW.

Wzrost zachorowań to nie tylko obserwacja wrocławskich lekarzy. Tak jest w całej Polsce. Od 1 stycznia do 31 lipca bieżącego roku na krztusiec (koklusz) zachorowało 8647 osób. W takim samym czasie w roku 2023 odnotowano 481 zachorowań na tę chorobę. Zanim pojawiła się szczepionka rocznie na krztusiec w Polsce umierało nawet 2 tys. dzieci. Szczepienia przeciwko krztuścowi wprowadzono w latach 60. XX w. i w ciągu dekady roczna liczba wykrytych przypadków spadła ze 100 tys. do paru tysięcy.

– O krztuścu zapomnieliśmy, bo szczepiły się wszystkie dzieci i nie było luk, przez które zakażenia mogły wedrzeć się do społeczeństwa. Teraz nie ma już tego komfortu i wszyscy musimy zadbać o uodpornienie – mówi dr Kamila Ludwikowska. Jak wyjaśnia dr Ludwikowska, coraz więcej osób w ogóle rezygnuje z obowiązkowych szczepień ochronnych swoich dzieci. To stwarza przestrzeń dla bakterii i wirusów do rozprzestrzeniania się i zakażania kolejnych osób.

Krztusiec leczy się antybiotykami. Choroba ta, zwłaszcza u najmłodszych, może prowadzić do poważnych powikłań. Bakterie kokluszu (Bordetella pertussis) wytwarzają toksynę, która uszkadza nabłonek dróg oddechowych do tego stopnia, że jego odbudowa trwa kilka tygodni. Jedyną skuteczną ochroną są szczepienia. Dla dzieci w ramach obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych dostępne są bezpłatnie. Dorosłym receptę może wystawić lekarz prowadzący.

POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH

Stare pawilony do wyburzenia. Będą tu bloki

Spółdzielnia mieszkaniowa Wrocław-Południe planuje zburzyć stare, jednopiętrowe budynki handlowe, stojące przy skrzyżowaniu ul. Trwałej z Komandorską i w ich miejscu zbudować mieszkania.

Błażej Organisty

MAREK KSIĘŻAREK

Jednopiętrowe budynki handlowe przy ul. Trwałej i Komandorskiej nazywane są też niebieskim domkiem

Wniosek o rozbiórkę został już złożony. Zamiary spółdzielni budzą jednak mieszane uczucia.

– Z jednej strony mamy do czynienia z obiektem, który na stałe wpisał się krajobraz naszego osiedla, z zagłębiem handlu i usług – zauważa Michał Kwiatkowski, przewodniczący zarządu osiedla Powstańców Śl.

Ale od razu zaznacza, że jest też druga strona tego medalu: – Dziedziniec to stałe miejsce spotkań osób nadużywających alkoholu, czemu sprzyja sąsiedztwo całodobowego sklepu monopolowego. Nie da się również ukryć, że sam budynek lata świetności ma już za sobą – przyznaje Kwiatkowski.

Oprócz wniosku o pozwolenie na rozbiórkę spółdzielnia złożyła dokumenty w sprawie budowy bloków z usługami. – Zrozumiałe jest dążenie spółdzielni do zastąpienia ich zabudową mieszkaniową, gdyż taki jest właśnie cel jej istnienia: zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych swoich członków. Ufam, że w projektowanych budynkach znajdzie się miejsce na tak potrzebne mieszkańcom usługi i handel, w tym oczekiwane przez nich sklepy dyskontowe – nie kryje Kwiatkowski. Pracownicy spółdzielni o szczegółach i terminach nie chcą teraz informować, bo wnioski nie są rozpatrzone, więc nie ma jeszcze formalnej zgody na wyburzanie pawilonów i budowę mieszkań.

STARE MIASTO/SZCZEPIN

Książki i magia – weź udział w grze miejskiej

Chcesz, by we Wrocławiu działały księgarnie? Zaglądaj do nich jak najczęściej, spędzaj w nich czas. W części z nich przecież można napić się kawy i zjeść ciastko. Gra Wrocławskie Księgarnie Kameralne to okazja, by odwiedzić miejsca z magiczną atmosferą.

MAREK KSIĘŻAREK

Księgarnia Cocofli z ul. Włodkowica bierze udział w grze miejskiej

Beata Turska

Książki, które można kupić w księgarniach, nie są zwykłym towarem, bo sprzedają je ludzie z pasją.

6 niezwykłych miejsc

Gra miejska Wrocławskie Księgarnie Kameralne startuje 21 sierpnia (w środę) o godz. 11, a kończy się 23 sierpnia (w piątek) o godz. 15. W grze bierze udział 6 niezwykłych miejsc: ■ Księgarnia Tajne Komplety, Przejście Garncarskie 2 ■ Księgarnia Hiszpańska, ul. Szajnochy 5 ■ Antykwariat im. Jaworskiego, ul. Kuźnicza 43/45 ■ Księgarnia DODO, ul. Czarnieckiego 11c ■ Cocofli – books art café wine bar, ul. Włodkowica 9 ■ Księgarnia Pod Arkadami, ul. Świdnicka 49

W grze obowiązują cztery zasady: ■ w dniach 21–23.08 odwiedź wskazane księgarnie (w godzinach ich otwarcia) i poszukaj ukrytej w nich litery ■ jeśli znajdziesz literę, otrzymasz pieczątkę ■ wszystkie litery ułóż w hasło, ■ do 24.08 zaprezentuj hasło i wszystkie pieczątki w księgarni Tajne Komplety – które są współorganizatorem zabawy.

Na 40 pierwszych osób, które wezmą udział w grze, czekają nagrody: książki dla młodszych i starszych czytelników.

Jednak to nie wszystko: każdy uczestnik gry dostanie mininiespodziankę.

Partynice z wizytą na Pergoli 25.08

W sierpniową niedzielę Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice zaprezentuje przy Hali Stulecia trzy pokazy, w których wystąpią: Anna Skrzypek, Blanka Satora i Katarzyna Kasprzak. Pierwsza z pań zaprezentuje Working Equitation, sport który łączy konia i jeźdźca oraz ich umiejętność manewrowania pomiędzy przeszkodami. Druga pokaże jazdę bez ogłowia, a trzecia przybliży tajniki Hobby Horse. Pokazy odbędą się w godz. 13–15 na Pergoli. Wstęp wolny.

W sobotę disco na placu Wolności

To będzie już przedostatnia potańcówka na pl. Wolności w tym roku. Tym razem 24 sierpnia usłyszymy muzykę disco. Wstęp jest oczywiście bezpłatny. Start o godz. 18. Oprócz parkietu dostępna będzie strefa relaksu z leżakami, a na roztańczonych uczestników czekać będzie bar wodny z bezpłatną wodą kranówką z dodatkami od MPWiK Wrocław. W strefie gastro staną food trucki. Będzie także przestrzeń dla osób ze szczególnymi potrzebami. Ostatnia taneczna impreza 7 września pod hasem: niech żyje bal!

Idź na spacer po Nowym Cmentarzu Żydowskim 25.08

Gmina Wyznaniowa Żydowska we Wrocławiu zaprasza na kolejny spacer po Nowym Cmentarzu Żydowskim. Tym razem tematami przewodnimi będą sylwetki Paula i Richarda Ehrlichowów – architektów Gminy Żydowskiej we Wrocławiu i ich projekt Nowego Cmentarza Żydowskiego. Wydarzenie poprowadzi Łukasz Zemła, historyk i politolog, skrupulatny eksplorator Wrocławia i Śląska. Czas: 25.08, godz. 13. Zbiórka przy bramie na Nowy Cmentarz Żydowski na ul. Lotniczej 51. Wstęp wolny.

Osiedle w skrócie

Dom igloo przy ul. Moniuszki 33 powstał w 1963 roku dom jednorodzinny, który wygląda jak igloo. Zaprojektował go i zbudował dla swojej rodziny wrocławski architekt i naukowiec prof. Witold Lipiński, ten sam, który zaprojektował przypominające latające talerze obserwatorium meteorologiczne na Śnieżce. Jeszcze kilka miesięcy temu w Muzeum Architektury we Wrocławiu można było oglądać poświęconą mu wystawę pod tytułem „Kształt marzeń. Architektura Witolda Lipińskiego".

Nasze własne Kilimandżaro. Nie, nie chodzi o najwyższą górę Afryki, lecz liczące 134 m n.p.m. wzgórze niedaleko Morskiego Oka, z którego zimą można zjeżdżać na sankach. Zostało usypane ze żwiru i mułu, który został wykopany, gdy budowano kanał powodziowy.

Kawałek Ameryki. Futbol amerykański, lacrosse, softball... Istniejący od 11 lat wrocławski klub sportów amerykańskich Panthers Wrocław ma na swoim koncie dziesiątki tytułów mistrzowskich w każdej z tych dyscyplin, a zdobywa je i w kraju, i poza jego granicami. Ich mecze to atrakcja dla całych rodzin. W ostatni weekend mecz Panthers Wrocław – Frankfurt Galaxy (54:19!) oglądało z trybun ponad 5 tys. osób, a w przerwie wystąpiła piosenkarka Julia Żugaj.

Raz w roku za darmo. Dzięki programowi Nasz Wrocław raz na 365 dni można wybrać się za darmo na mecze klubów:

- Panthers Wrocław (o klubie piszemy wyżej) – uwaga, są zapisy!),
- Volley Wrocław, kobiecy klub siatkarski (ul. Paderewskiego 35).

Oba kluby mają siedzibę przy ul. Paderewskiego 35. Szczegóły dotyczące zniżek znajdziemy na stronie **www.wroclaw.pl/nasz-wroclaw**.

Nie tylko morsowanie im tu w głowie

Rozbudowa specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego dla dzieci i młodzieży, trwająca przebudowa II LO, zmiany na kąpielisku Morskie Oko, wydarzenia zorganizowane przez Radę Osiedla i Centrum Aktywności Lokalnej. Co jeszcze słychać na osiedlu Zacisze-Zalesie-Szczytniki?

Redakcja

Na 367 ha zameldowanych jest tu blisko 4 tys. mieszkańców (dane z końca 2023 roku). W ciągu ostatnich kilku lat miasto zrealizowało tu (bądź realizuje nadal) blisko 30 projektów. Oto kilka przykładów.

Zabytkowy most odnowiony

Most Zwierzyniecki, łączący Wielką Wyspę (a na niej osiedle Zacisze-Zalesie-Szczytniki) z osiedlem Plac Grunwaldzki znów ma szarozielony kolor – taki sam, jak w dniu otwarcia w 1897 roku. Powrót do pierwotnej barwy i zabezpieczenie konstrukcji przed korozją było tylko jednym z wielu zadań związanych z trwającą 2 lata i 6 miesięcy renowacją tego zabytkowego obiektu. Odnowione zostały wszystkie elementy mostu: pylony w formie wież, balustrady, tablica z brązu, a także części pod jezdnią i chodnikami. Koszt: 9,5 mln zł.

Rozbudowa ośrodka przy Parkowej

Jedną z największych inwestycji zrealizowanych w ostatnich latach na osiedlu jest zakończona w 2022 roku rozbudowa ważnego dla całego miasta Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 10 przy ul. Parkowej 27 dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną oraz sprzężoną w wieku od 6 do 25 lat. Uczniowie nie tylko się tu uczą, ale i rozwijają swoje zainteresowania, uczestniczą w różnych zajęciach pozalekcyjnych, biorą udział w imprezach kulturalnych, projektach edukacyjnych, jeżdżą na wycieczki, słowem żyją pełnią życia, a teraz mogą cieszyć się lepszymi warunkami do nauki i terapii.

Powstało tu nowe, 3-kondygnacyjne skrzydło połączone z istniejącym budynkiem i dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. Uczniowie mają do dyspozycji m.in. 7 sal lekcyjnych wyposażonych w nowoczesne tablice multimedialne, dwie świetlice, salę do muzykoterapii, natomiast pokój nauczycielski wyposażono w specjalny panel, dzięki któremu nauczyciele mogą natychmiast zobaczyć, jeśli któryś z ich podopiecznych potrzebuje pomocy. Wybudowana została też nowa winda.

Wcześniej, w latach 2018–2022, wyremontowano tu blok sportowy, kuchnię, aulę, elewację i schody, wymieniono instalację elektryczną, drzwi oraz okna wano dwa boiska wielofunkcyjne, zasadzono ponad 20 drzew. Na wszystkie prace remontowe w placówce od 2018 roku przeznaczono ponad 11 mln zł.

TOMASZ HODLICO
Wrocławskie Morsy chętnie korzystają zimą z Morskiego Oka

MAGDA PASIEWICZ
Most Zwierzyniecki znów ma kolor, jak w dniu otwarcia w 1897 r.

ZIM
Nowe skrzydło Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego przy Parkowej

Zmiany w II LO

W 2022 roku budynki B i C Liceum Ogólnokształcącego nr II z klasami mistrzostwa sportowego przy ul. Parkowej zostały dostosowane do wymogów przepisów przeciwpożarowych. Chodziło m.in. o wydzielenie klatek schodowych wraz z montażem okien oddymiających, wykonanie odpowiednich instalacji i mnóstwo innych prac, dzięki którym uczniowie, nauczyciele i pracownicy szkoły są bezpieczniejsi. Teraz pora na budynek A.

Nowości na Morskim Oku

Kąpielisko Morskie Oko ma od 2023 roku nowe wyposażenie: urządzenia technologii wody i automatykę obsługującą zbiornik. Zmieniło się tam zresztą o wiele więcej: odnowiono elewację, szatnie, natryski. Pojawiło się wiele nowości, m.in. mały dmuchany tor wodny dla dzieci, wypożyczalnia kajaków i desek SUP, nowe ławki, świeży piasek na boiskach do siatkówki plażowej czy strefa grillowa. Warto dodać, że Morskie Oko cieszy się wzięciem nie tylko latem, bo w innych porach roku korzystają z niego także Wrocławskie Morsy.

KOMUNIKACJA MIEJSKA

TRAMWAJE
9, 12, 13, 17

AUTOBUSY
D, 111, 116, 121, 131, 151, 345, 911, 921, 241, 259

Osiedle w liczbach

EDUKACJA
1658
dzieci uczęszczało w roku szkolnym 2023/24 do przedszkoli i szkół, w tym
874
uczniów chodziło do II LO przy ul. Parkowej

ZIELEŃ
60 tys. zł
nowe nasadzenia, zielono-niebieska infrastruktura, w tym:
14 tys. zł
Złap deszcz, czyli efektywne gospodarowanie wodami opadowymi

INFRASTRUKTURA
13,5 mln zł
przebudowa dróg, budowa chodników, remonty szkół, w tym:
850 tys. zł
budowa boisk na terenie SOSW nr 10 przy ulicy Parkowej

Miejsce spotkań i realizowania pasji

W piętrowym budynku przy ul. Chopina 9A mieszczą się ważne dla osiedla instytucje: Rada Osiedla, Klub Seniora i Centrum Aktywności Lokalnej, prowadzone przez Stowarzyszenie Druga Runda.

Każdy, niezależnie od wieku, znajdzie tu coś dla siebie. Działa tu największy we Wrocławiu Klub Seniora, a jego członkowie zajmują się m.in. sportem (grają w bule, chodzą na basen i uprawiają mnóstwo innych aktywności), jeżdżą także na wycieczki. Przy Chopina 9a dzieje się tu tak dużo, że najlepiej śledzić aktualności na Facebooku. Na przykład już 31 sierpnia, w godz. 11–14 odbędzie się piknik osiedlowy z konkursami.

RO

Rada osiedla

Krzysztof Zalewski, przewodniczący Zarządu Osiedla Zacisze-Zalesie-Szczytniki, zaprasza mieszkańców na dyżury radnych, które po wakacyjnej przerwie będą się odbywać, jak do tej pory, w każdy wtorek w godz. 17–19 w siedzibie RO przy ul. Chopina 9A (I piętro). Do końca wakacji, w razie pilnych problemów, z RO można skontaktować się telefonicznie, tel. 506 692 666.

Strażnik osiedlowy

Strażnikiem osiedlowym na osiedlu Zacisze-Zalesie-Szczytniki jest Przemysław Stachurski, tel. 506 288 232. Może zainterweniować np. w sprawie źle zaparkowanego pojazdu albo gdy potrzebna jest pomoc osobie w kryzysie bezdomności. W sprawach wymagających pilnej interwencji można zadzwonić do dyżurnego Straży Miejskiej pod czynny całą dobę nr **986**.

Dzielnicowy

Osiedle Zacisze-Zalesie-Szczytniki to rejon działania komisariatu Wrocław Śródmieście. Dzielnicowym tego osiedla jest **sierż. szt. Michał Strączkowski**, tel. 601 811 457, e-mail: dzielnicowy.srodmiescie12@wroclaw.wr.policja.gov.pl

Uwaga: podane adresy mailowe ułatwiają kontakt z dzielnicowym, ale nie służą do składania zawiadomienia o przestępstwie czy wykroczeniu. Dzielnicowy odbiera pocztę i służbowy telefon komórkowy w godzinach swojej służby.

W sprawach niecierpiących zwłoki trzeba dzwonić pod numer telefonu **997 lub 112**.

W kolejnym odc. osiedle Tarnogaj

Tu zaczął się Wrocław – strajk w sierpniu 1980 r.

1 lipca 1980 r. władze PRL podniosły ceny na mięso, co doprowadziło do strajków w całej Polsce. Fala w połowie lipca dotarła także do Wrocławia, a nabrała rozpędu 26 sierpnia, gdy zastrajkowała załoga zajezdni autobusowej nr VII przy Grabiszyńskiej. Dziś znajduje się tu Centrum Historii Zajezdnia, które opowiada historię tamtych dni.

Redakcja

Strajk przybrał formę solidarnościowego, co oznaczało, że pracownicy zajezdni autobusowej nr VII przy ul. Grabiszyńskiej opowiedzieli się za 21 postulatami wysuniętymi w Stoczni Gdańskiej i zakończenie swojego protestu uzależniali od podpisania porozumień na Wybrzeżu.

W tym dniu stanęły także położone po sąsiedzku Hutmen i Elwro, a inne zakłady zaczęły wysyłać do zajezdni swoje delegacje. W rezultacie utworzono Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS), na czele którego stanął Jerzy Piórkowski, kierowca MPK. Ostatecznie w MKS-ie znalazło się 176 zakładów pracy z niemal całego Dolnego Śląska.

– Strajki w sierpniu 1980 r. na Dolnym Śląsku są niedoceniane przez media i historyków. To był drugi co do wielkości strajk – mówi Władysław Frasyniuk, przewodniczący dolnośląskiej „Solidarności", w sierpniu 1980 roku kierowca MPK i członek MKS.

Strajk od samego początku był wspierany przez grupę działaczy opozycji przedsierpniowej ze Studenckiego Komitetu Solidarności, Komitetu Obrony Robotników, Konfederacji Polski Niepodległej czy Towarzystwa Kursów Naukowych. Służyli oni robotnikom nie tylko radami, ale także prowadzili szkolenia, jak strajkować i stworzyli sieć informacyjną, za pomocą której informowali mieszkańców Wrocławia o wydarzeniach w strajkowym centrum.

Zdjęcia w sepii ze strajku z 1980 r. (tłumy mieszkańców i muzycy opery podczas koncertu). Zdjęcie czarno-białe z jego 1. rocznicy

ZE ZBIORÓW CENTRUM HISTORII ZAJEZDNIA/ TOMASZ GARDZIELEWSKI.

W zajezdni powstała prowizoryczna drukarnia, w której powielano Komunikaty MKS-u, a następnie kolportowano je w mieście. Informacje docierały także do zachodnich mediów i były nagłaśniane przez Radio Wolna Europa.

Strajk w MPK oznaczał brak funkcjonowania komunikacji miejskiej. Jednakże pomimo tej niedogodności wrocławianie tłumnie wspierali strajkujących. Pod płotem zajezdni nr VII codziennie przebywało setki, jeśli nie tysiące osób, które przynosiły jedzenie, picie, koce.

Ostatniego dnia sierpnia podpisano w Gdańsku porozumienia, w których władze przyjęły 21 postulatów. Nie zakończyło to jednak strajku na Dolnym Śląsku. Oczekiwano bowiem na przyjazd delegatów wysłanych do Gdańska, którzy mieli przywieźć dokument potwierdzający porozumienie. Wrocławscy wysłannicy wrócili 1 września ok. 4 rano i wówczas strajk mógł się zakończyć.

Historię tę można poznać, zwiedzając zajezdnię nr VII, w której działa obecnie Centrum Historii Zajezdnia. To tu w nowoczesny sposób opowiedziane są dzieje Wrocławia po 1945 roku. Każdego roku hucznie obchodzona jest także rocznica strajku. W tym roku w sobotę 24 sierpnia wrocławianie będą mogli wziąć udział w koncercie „Tu zaczyna się Wrocław", na którym zagrają Voo Voo z Leszkiem Możdżerem i O.S.T.R. Bilety w cenie 99 zł można kupić w serwisach eBilet.pl i KupBilecik.pl.

W niedzielę 25 sierpnia o godz. 10 zostaną złożone kwiaty na grobach Kazimierza Michalczyka, Piotra Bednarza i Marii Zapart na cmentarzu Osobowickim, a o 12 odprawiona będzie msza w kościele pw. św. Klemensa Dworzaka przy al. Pracy, a następnie (ok. 13.30) złożone zostaną kwiaty przed tablicą poświęconą „Solidarności" przy ul. Grabiszyńskiej 184.

Wrześniowe świętowanie w PTW – zapisz się na bal

Przestrzeń Trzeciego Wieku WCRS ma już pięć lat! Po letnim odpoczynku zajęcia i wydarzenia ruszają pełną parą, a wrzesień będzie miesiącem „urodzinowym" z wieloma dodatkowymi propozycjami. Na dobry początek – 5 września bal dla seniorów, ale zapisy już ruszają. Warto wejść na stronę WCRS i sprawdzić program.

Agata Zięba

Bal dla seniorów odbędzie się w Restauracji Letnia, tym razem pod hasłem Jesienna stylizacja. Bale współorganizowane z seniorami są już tradycją. Czasu na tematyczną jesienną stylizację jeszcze trochę jest, bowiem bal odbędzie się 5 września. Organizatorzy jak zawsze liczą na pomysłowość i kreatywność w doborze strojów i nakryć głowy.

W trzecią sobotę września (21.09) wróci także lubiany cykl koncertów „Muzyka zbliża. Sobota ze swingiem". Koncert odbędzie się o godz. 16 w PTW, pl. Solidarności 1/3/5. Ale artystycznych propozycji będzie o wiele więcej – pikniki, wystawy, występy. Uchylając rąbka tajemnicy, organizatorzy polecają udział w Pikniku artystycznym Czesława Rodziewicza, humorystycznym monologu w wykonaniu Adama Iwanowskiego pt. „Spotkanie z ..." czy także obejrzenie wystawy fotograficznej w ramach projektu „Moda na dojrzałość" i udział w towarzyszącym jej spotkaniu warsztatowym.

Dla seniorów z „zacięciem" aktorskim ciekawą propozycją będą z pewnością warsztaty teatralne prowadzone przez aktora Sławomira Przepiórkę. Ich efektem będzie sceniczne wystawienie adaptacji filozoficznej opowieści francuskiego pisarza Antoine'a de Saint-Exupéry'ego „Mały książę". Casting do warsztatów odbędzie się 9 września o godz. 10 na pl. Solidarności w PTW.

Z okazji urodzin przez cały miesiąc będzie można spróbować swoich sił w różnych zajęciach ruchowych, tanecznych, artystycznych i muzycznych. Więcej o szczegółach wydarzeń, wejściówkach i zapisach na stronie wcrs.wroclaw.pl/ptw/biuletyn-ptw od 21 sierpnia.

Nie przegap nocy z literaturą i gwiazdami

Już w najbliższą sobotę 24 sierpnia w 10 przestrzeniach na wrocławskim Szczepinie usłyszymy fragmenty 10 książek, które przeczytają polscy aktorzy. Zobaczcie na mapie, gdzie odbędzie się 13. edycja Europejskiej Nocy Literatury. Wstęp wolny.

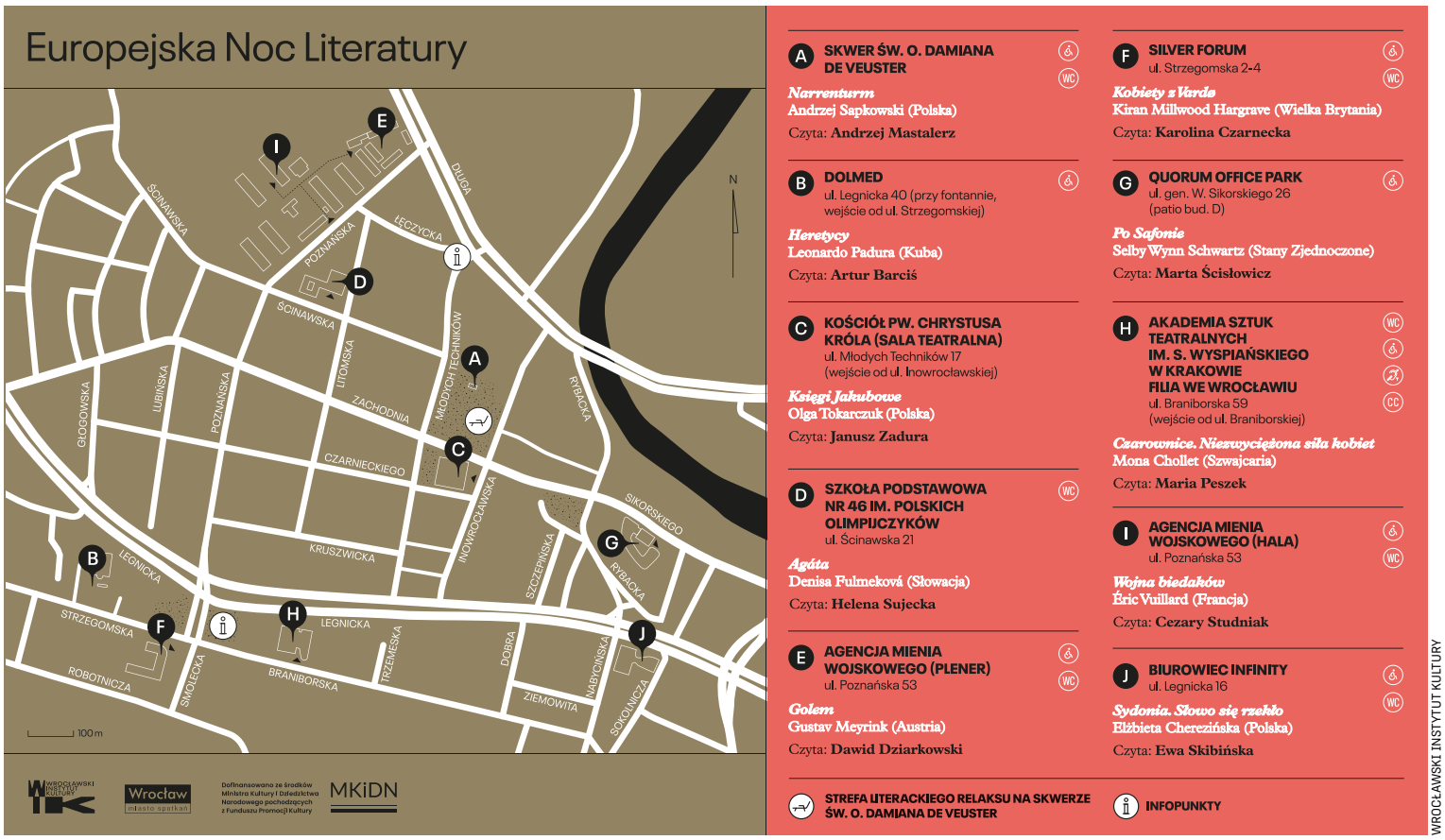

WROCŁAWSKI INSTYTUT KULTURY

Paulina Czarnota

W tym roku kuratorem jest pisarz i publicysta Łukasz Orbitowski. Program pod hasłem „Wojny bogów" przeniesie czytelników do świata prozy, która dotyka różnorodnych form duchowości. Czytania odbędą się we wszystkich miejscach o tych samych porach: godz. 18, 18.30, 19, 19.30, 20, 20.30, 21, 21,30, 22, 22.30.

Co warto zaznaczyć, literatura nie zna barier. 8 miejsc czytań jest architektonicznie dostępnych – oznaczenia znajdują się na mapie. Podczas ENL 2024 Wrocławski Instytut Kultury wraz z Fundacją Katarynka zapraszają na dwa spacery: 24 sierpnia o godz. 17.30 startuje spacer z audiodeskrypcją po ciekawych zakątkach Szczepina, który połączony będzie z wizytą na trzech czytaniach z programu głównego ENL-u. Wycieczkę poprowadzi Krzysztof Ziental. Zaś o godz. 18 startuje literacki spacer z tłumaczeniem na polski język migowy – podczas wyprawy grupa odwiedzi interesujące miejsca na osiedlu i weźmie udział w jednym z czytań, gdzie na miejscu będzie dostępna pętla indukcyjna. Przewodnik: Łukasz Zemła. Spacery są darmowe. Obowiązują zapisy, mejlowe: laura.lempert@instytutkultury.pl oraz tel. 504 891 113.

› Szczegóły na nocliteratury.pl

Polecamy książki na pożegnanie wakacji

Na naszej liście propozycji są: opowieści o dolnośląskim Bardzie, węgierskie powieści, które chwytają za serce, reportaż o rajskiej wyspie, na której doszło do morderstw, czy autobiografia nieudanego dziecka swoich rodziców z XVIII wieku.

MAGDALENA PASIEWICZ

Oto propozycje książkowe na końcówkę tegorocznych wakacji

Magdalena Talik

Książka „Co widziała Matka B." Tomasza Karamona to lektura obowiązkowa nie tylko dla tych, którzy chcą się do Barda wybrać, dla wszystkich, którzy kochają miejsca wciąż niewystarczająco docenione. Warto przeczytać również „Policzone". To pierwszy tom trylogii Miklósa Bánffy'ego. Pomysł wydania książki pojawił się we Wrocławiu, podczas spotkania z Łukaszem Urbaniakiem z Wydawnictwa łódzkiego Officyna na Wrocławskich Targach Dobrych Książek. To powieść, która na Węgrzech trafiała swego czasu na indeks książek zakazanych, bo autor ośmielił się pisać bardzo krytycznie o wyborach politycznych, które miały wpływ na klęskę narodu.

Natomiast książkę entomologa Johna Edwina Treherne'a „Zbrodnia w raju. W poszukiwaniu utopii na Galapagos" (w przekładzie Adama Czecha, Wydawnictwo Czarne) wychwala sam wybitny podróżnik i pisarz Paul Theroux. To wystarczy, aby zajrzeć do środka. Potem zostaniemy wchłonięci przez historię, która rozpoczęła się w latach 20., a punkt kulminacyjny osiągnęła w połowie lat 30. na odległej wyspie na Pacyfiku, gdzie nastąpiła prawdziwa eskalacja zbrodni.

› Więcej na wro.news/ksiazki-wakacje-2024

Dni Fantastyki trwają do 25.08

Tegoroczną edycję Dni Fantastyki – kultowej wrocławskiej imprezy dla miłośników fantastyki we wszystkich jej odmianach i gatunkach – zaplanowano na terenie PORT – Łukasiewicz na Praczach Odrzańskich. Program wypełniają propozycje dla dzieci, rodzin, miłośników literatury oraz muzyki. To w sumie aż 400 wydarzeń, które trwają od 20 do 25 sierpnia. W programie jest również Bal Postaci Fantastycznych – to jeden z najbardziej widowiskowych punktów imprezy. Bilety można kupić na stronie biletyna.pl.

Radosne pożegnanie lata w Hali Stulecia

Kideolo Fun&Create Event – Radosny powrót do szkoły to wydarzenie stworzone z myślą o rodzicach szukających pomysłów na ciekawe i radosne pożegnanie lata. Realizowane jest w ramach projektu Lato na Pergoli, czyli cyklu bezpłatnych eventów w kompleksie Hali Stulecia. Start w samo południe 24 sierpnia, impreza potrwa do godz. 18. To będzie dzień pełen atrakcji i inspiracji dla młodszych i starszych mieszkańców Wrocławia!

Pożycz, przeczytaj i podaj dalej

Akcja „Wrocław nie marnuje – Bookcrossing", której inicjatorem jest Wydział Klimatu i Energii Urzędu Miejskiego Wrocławia, zyskuje coraz większe uznanie wśród mieszkańców. Mocno wspierana jest również przez Miejską Bibliotekę Publiczną i Wrocławski Dom Literatury. Regały z książkami lub skrzynki bookcrossingowe można znaleźć w budynkach Urzędów Miejskich, Centrach Aktywności Lokalnej, radach osiedli, domach pomocy społecznej, a w tym roku miejsca wymiany darmowej książki zaczęły pojawiać się także w beach barach i na terenach Rodzinnych Ogrodów Działkowych. Lokalizację regałów znajdziecie na stronie **wro.news/bookrossing-we-wroclawiu.**

Miotła wiedźmy i PAC-MAN na wrocławskim niebie

Mgławica Trąba Słonia, galaktyka spiralna Wiatraczek, gromada kulista gwiazd M13, pozostałości po supernowej – wrocławianin Lech Adamek-Sapiński fotografuje na rozgwieżdżonym niebie to, czego nie widać gołym okiem w środku miasta. Choć nie jest to idealne miejsce dla astrofotografa, jego zdjęcia są zjawiskowe.

Beata Turska

Lech Adamek-Sapiński
astrofotograf

Gromada otwarta gwiazd Plejady

Mgławica emisyjna Kalifornia

Mgławica Miotła Wiedźmy

Mgławica PAC-MAN

Mgławice emisyjne Szczypiec Homara i Bańka

Mgławica planetarna Hantle M27

LECH ADAMEK-SAPIŃSKI

Lech Adamek-Sapiński fotografuje nocne niebo z różnych miejsc (np. z Bieszczad, a bliżej Wrocławia z przełęczy Tąpadła w masywie Ślęży), ale robi to także z tarasu domu na Biskupinie, a więc w dawnej dzielnicy Śródmieście.

– Zabudowa Wielkiej Wyspy się rozrasta, a wraz z nią rośnie zanieczyszczenie światłem. Mimo to nadal można podziwiać i fotografować nocne niebo. Przy nabraniu wprawy i z odpowiednim sprzętem można wykonać naprawdę niesamowite zdjęcia obiektów nad naszymi głowami – mówi fotograf.

Czego nie widać, a jest

Wrocławianin fotografuje m.in. mgławice różnego typu (np. emisyjne jak mgławica Szczypce Homara albo pozostałości po supernowej, takie jak Mgławica Krab czy Mgławica Miotła Wiedźmy), galaktyki (także te najbardziej efektowne, spiralne, jak np. Galaktyka Wiatrak), gromady gwiazd (w tym gromady kuliste, jak M3 i otwarte, jak np. Plejady).

To wszystko to tzw. obiekty głębokiego nieba (Deep Sky Objects) – odległe światy, których nie widać gołym okiem, a które można „zobaczyć" przy pomocy obiektywu aparatu fotograficznego.

Planetarium w komórce

Skąd wiadomo, gdzie ich szukać, skoro nie zawsze da się je dostrzec nawet przez teleskop? – Pomagają w tym mapy nieba, najróżniejsze komputerowe programy astronomiczne, a nawet aplikacje na smartfony. W internecie można znaleźć mnóstwo stron ze współrzędnymi obiektów i wszelkimi potrzebnymi wskazówkami – wyjaśnia Lech Adamek-Sapiński. – Można zacząć na przykład od darmowego oprogramowania Stellarium na komputery i smartfony. To wirtualna mapa nieba, takie komputerowe planetarium. Albo od SkySafari, aplikacji na smartfony, która jest przewodnikiem astronomicznym po nocnym niebie.

Potrzebny odpowiedni sprzęt

– Najpierw fotografowałem lustrzanką Canon, którą pozbawiłem filtra podczerwieni, teraz używam specjalnej kamery astrofotograficznej PlayerOne AresM i teleskopu systemu Newtona SkyWatcher 150/750 lub zamiennie teleobiektywu Canon ef400 – wyjaśnia fotograf.

I najważniejsze: głowica paralaktyczna, którą orientuje się na Gwiazdę Polarną, a ona obraca się wraz z aparatem lub kamerą w stronę przeciwną niż Ziemia, co pozwala uzyskać długi czas naświetlania bez obawy o to, że gwiazdy będą na zdjęciu poruszone.

Fotografowanie w mieście, gdzie zanieczyszczenie światłem jest duże, wymaga dodatkowych starań. – Taras, na którym rozstawiam swój sprzęt, jest rozświetlony przez latarnię uliczną, więc żeby jej światło nie psuło mi zdjęć, muszę osłaniać teleskop dodatkową osłoną, którą sam zrobiłem.

Dziesiątki, a czasem i setki ujęć

Zdjęcia, które robi Lech Adamek-Sapiński, nie powstają po pojedynczym naciśnięciu migawki. – To dziesiątki, a czasem i setki ujęć złożonych potem dzięki programom do obróbki w całość – tłumaczy.

Programy służą też do tego, by np. niwelować efekty zanieczyszczenia światłem, wycinać ze zdjęcia niechciane barwy, wydobywać te, na których nam zależy.

To frajda i wyzwanie

Lech nie zajmuje się astrofotografią zawodowo. Na co dzień instaluje światłowody, a z wykształcenia jest fizjoterapeutą. Astronomią pasjonuje się jednak od zawsze. Jako dziecko mieszkał na poddaszu i miał okno dachowe skierowane na południowy horyzont. Chciał czy nie, widział gwiazdy, a to rodziło mnóstwo pytań na ich temat. Potem były obserwacje przez teleskop, konkursy astronomiczne i … długa przerwa. Astrofotografią zajął się kilka lat temu.

– To wielka frajda, odskocznia, która pozwala nabrać dystansu do codzienności, ale też wyzwanie: trzeba wiedzieć, jak się za to zabrać, gdzie dokładnie skierować obiektyw, na jaki czas ustawić migawkę. Trzeba też wziąć pod uwagę wiele zmiennych, od których zależy, czy zdjęcie się uda, czy nie – opowiada. – Tak naprawdę, żeby się zająć astrofotografią, wystarczy smartfon z oprogramowaniem umożliwiającym robienie nocnych panoram, ale bez wiedzy nic z tego nie będzie – dodaje.

Na szczęście nie brakuje miejsc, gdzie można ją zdobyć. Jest mnóstwo książek na ten temat, są strony internetowe, filmy na YouTube, grupy dyskusyjne na Facebooku, wreszcie Polskie Towarzystwo Miłośników Astronomii. – Klucz do sukcesu: cierpliwość. Trzeba próbować i nie poddawać się. Raz się uda, raz nie, ale gdy już osiągniemy cel, satysfakcja jest naprawdę ogromna – mówi Lech Adamek-Sapiński.

Betard Sparta zaczyna jazdę po medale

Żużlowcy Betardu Sparty Wrocław w piątek 23 sierpnia o godzinie 20.15 na Stadionie Olimpijskim rozpoczną zmagania w fazie play-off PGE Ekstraligi. Na początek, w ćwierćfinale, rywalem Spartan będzie Zooleszcz GKM Grudziądz.

Bartosz Moch

MAGDALENA PASIEWICZ / REDAKCJA WWW.WROCLAW.PL

Żużlowcy Betardu Sparty Wrocław i GKM-u Grudziądz ścigają się na Stadionie Olimpijskim

Z powodu elitarnego cyklu FIM Speedway Grand Prix, który już 31 sierpnia zawita do Wrocławia, nastąpiła zmiana gospodarzy ćwierćfinałowych meczów pomiędzy Spartą a GKM-em Grudziądz. Mimo że to wrocławianie są wyżej w tabeli po sezonie zasadniczym (drugie miejsce, przy piątym Zooleszczu), pierwsze spotkanie odbędzie się właśnie na legendarnym Stadionie Olimpijskim. Rewanż tydzień później w Grudziądzu.

W tym sezonie PGE Ekstraligi są trzy pary ćwierćfinałowe. Do półfinałów awansują zwycięzcy i tzw. lucky looser. Będzie to zespół, który uzyska najlepszy bilans spośród przegranych. W przyszłym sezonie do play-offów awansują już tylko cztery ekipy. Oprócz pary „wrocławsko-grudziądzkiej" w ćwierćfinałach zmierzą się: Falubaz Zielona Góra z mistrzem Polski, Motorem Lublin oraz Apator Toruń ze Stalą Gorzów.

– Dla GKM-u sam awans do play-offów jest już wielkim sukcesem i spełnieniem marzeń. Dla Sparty to jazda obowiązkowa. We Wrocławiu nie ma co myśleć o przyszłości, bo wszystko jest zbudowane i zabezpieczone – piękny stadion, liczne grono sponsorskie, kibice, przychylność miasta, wreszcie konkurencyjny skład. Trzeba wygrywać tu i teraz – podkreśla Wojciech Koerber, ekspert żużlowy.

Sparta musi jednak być czujna, bo na otwarcie tego sezonu u siebie wysoko pokonała ekipę z Grudziądza (53:37), ale już na początku lipca, na wyjeździe, musiała uznać wyższość GKM-u (39:51). – Wrocław jest przy nadziei, bo pokonał ostatnio mistrzów Polski z Lublina, a Maciej Janowski wywalczył w Lublinie tytuł indywidualnego mistrza Polski, gdzie pokonał m.in. Bartosza Zmarzlika, Dominika Kuberę i Mateusza Cierniaka, a więc miejscowych. Motor złapał zadyszkę, dlatego wszyscy liczą, że w play-offach ktoś skoczy im do gardła. Choć to będzie nowe rozdanie – dodaje Koerber.

Bilety na mecz Betardu Sparty Wrocław z Zooleszczem GKM-em Grudziądz możecie kupić na stronie internetowej **bilety.wts.pl**.

Tydzień w skrócie

Ponad 5 tys. kibiców oglądało na Stadionie Olimpijskim jak futboliści **Panthers Wrocław** rozgromili Frankfurt Galaxy 54:19. Było to ostatnie domowe starcie ekipy z Dolnego Śląska w ramach European League of Football. Panthers mają bilans pięciu zwycięstw i sześciu porażek. W niedzielę, w ostatnim meczu sezonu zasadniczego zagrają na wyjeździe z Prague Lions.

Zbliża się doniosłe wydarzenie w świecie polskiego szczypiorniaka. **WKS Śląsk**, 15-krotny mistrz Polski, 1 września zagra pierwszy od kilku lat mecz w Orlen Superlidze. Powrót na najwyższy poziom poprzedzi prezentacja drużyny 23.08 w Orbicie i sparing z HCB Karvina.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa (6.kolejka), 25.08, 20.15, Tarczyński Arena
Śląsk Wrocław – Legia Warszawa
(Canal+ Sport3)

futbol amerykański

European League of Football, 25.08, godz. 13, Stadion FK Viktoria Žižkov,
Prague Lions – Panthers Wrocław
(Polsat Sport3)

żużel

PGE Ekstraliga (ćwierćfinał 1. mecz), 23.08, 20.15, Stadion Olimpijski
Betard Sparta Wrocław – ZOOLESZCZ GKM Grudziądz
(Eleven Sport1)

PGE Ekstraliga (ćwierćfinał 2. mecz), 1.09, 19.15, Venture Industries Arena
ZOOLESZCZ GKM Grudziądz – Betard Sparta Wrocław

Grand Prix Polski – Wrocław, 31.08, Stadion Olimpijski, kwalifikacje – godz. 15, początek zasadniczych zawodów – godz. 19 (MAX)

Śląsk Wrocław chce znów ograć Legię

Zbliża się kolejne ważne starcie na Tarczyński Arenie Wrocław. W niedzielę o godz. 20.15 ekipa Jacka Magiery podejmie lidera rozgrywek – Legię Warszawa. WKS będzie chciał powtórzyć fantastyczny rezultat z poprzedniego roku, gdy pokonał stołeczny zespół 4:0.

ADRIANA FICEK/SLASKWROCLAW.PL

25 sierpnia Śląsk zagra z liderem rozgrywek – Legią Warszawa

Redakcja

Poprzedni domowy mecz z Legią kibice wspominają do dziś. W pierwszej połowie rywale dominowali, ale żelazna defensywa Śląska nie dopuściła do straty bramki. Druga część to już przewaga zespołu ze stolicy Dolnego Śląska. Wrocławianie zaatakowali i po golach Petra Schwarza, Piotra Samca-Talara, a także dwóch trafieniach Erika Exposito zanotowali okazałe zwycięstwo.

Starcie z października 2023 roku pokazało, że kibice Śląska potrafią się mobilizować. Na stadionie zasiadło wówczas 39583 kibiców. To spotkanie można uznawać także za tak zwany „mecz założycielski" drużyny Jacka Magiery. Ostatecznie wrocławianie zakończyli zmagania na drugiej pozycji.

Śmiało można twierdzić, że podczas niedzielnej potyczki wielkich emocji nie zabraknie. Śląsk w domowych warunkach pokazywał ogromny charakter, wygrywając trudne spotkania eliminacji Ligi Konferencji. Warszawski zespół jest z kolei rozpędzony po wyeliminowaniu z tych rozgrywek Broendby IF, a także wskoczeniu na fotel lidera PKO BP Ekstraklasy.

Podczas meczu na kibiców czeka wiele atrakcji. Wiadomo już, że fani otrzymają nie tylko sportową, ale także muzyczną rozrywkę. Na fanów czeka kolejny występ znanych artystów. W jednym z wcześniejszych spotkań sympatycy WKS-u oglądali show Blanki, a teraz na Tarczyński Arenie wystąpi Paktofonika, czyli jeden z najbardziej rozpoznawalnych rapowych zespołów w kraju.

MATERIAŁY ORGANIZATORA

Gastro Miasto i Winiarze na bulwarze Dunikowskiego

W tegorocznej edycji, która obejmuje pięć weekendów od maja do września, Gastro Miasto zaprasza na kulinarną podróż do niemal 70 renomowanych wrocławskich restauracji, m.in.: Randori Ramen, Meatologia, Żeberka, Giro, Pastrami Summer, Solleim, Chingu, Thali, Rumbar, Papi Chulo, Menu Motto, Izakaya, Krasnolód, Cratf, Ovo, Pasibus, Sushi Corner, Browar Stu Mostów. Najbliższe spotkanie już od 23 do 25 sierpnia na bulwarze Dunikowskiego. Uwaga! W ten weekend do restauratorów dołączą winiarze. Będzie można skosztować win z dolnośląskich winnic i nie tylko, a także dowiedzieć się więcej o tym trunku bezpośrednio u źródła. To nie lada gratka. Będzie to już przedostatnie tegoroczne wydarzenie, kolejne obędzie się w dniach 20–22 września. Więcej na **wro.news/gastro-miasto**.

MATERIAŁY ORGANIZATORA

Weekend dla czworonogów we Wrocław Fashion Outlet

To będzie prawdziwe święto dla wszystkich miłośników czworonogów! Wrocław Fashion Outlet zaprasza na Piestiwal, który odbędzie się 24–25 sierpnia 2024 roku. Dla mieszkańców, którzy przyjdą ze swoimi psimi przyjaciółmi, przewidziano wyjątkowe atrakcje i upominki. To doskonała okazja, by spędzić czas ze swoim pupilem, poznać innych miłośników zwierząt i dowiedzieć się więcej o opiece nad czworonogami. Wszystkie zaplanowane wykłady i spotkania z ekspertami są bezpłatne. W wydarzeniu wezmą udział: GRUPA RATUJ – stowarzyszenie, które działa na rzecz dobra zwierząt, psi behawioryści i specjaliści dogoterapii z Centrum Szkolenia Psów i Dogoterapii czy Psi Bufet i Husse wyspecjalizowani w żywieniu psów. Więcej na **wro.news/piestiwal**.

KRZYŻÓWKA NUMERU 194

1. Najbardziej związany z Wrocławiem ze wszystkich polskich wieszczów.
2. We Wrocławiu, na Jatkach, zniosła złote jajo.
3. Neologizm utworzony od słowa abecadło, który jest jednocześnie fragmentem tytułu książki dla dzieci autorstwa Ewy i Pawła Pawlaków.
4. Wydawnictwo związane z Wrocławskim Domem Literatury.
5. Nazwa miasta, która najczęściej pojawia się w tytułach książek Marka Krajewskiego.
6. Tytuł książki Olgi Tokarczuk, której akcja dzieje się w Sokołowsku.
7. Nazwisko wrocławskiego komisarza – bohatera książek Mieczysława Gorzki.
8. Autor wielu znakomitych biografii, w tym książki „Genialni. Lwowska szkoła matematyczna", spisał także legendy wrocławskie dla dzieci.
9. Tej wersji swojego imienia używa Herba znakomita wrocławska ilustratorka.
10. Łączy się z literaturą w klubie przy placu Kościuszki.
11. Jest nim Elf, tytułowy bohater „Sposobu na Elfa".

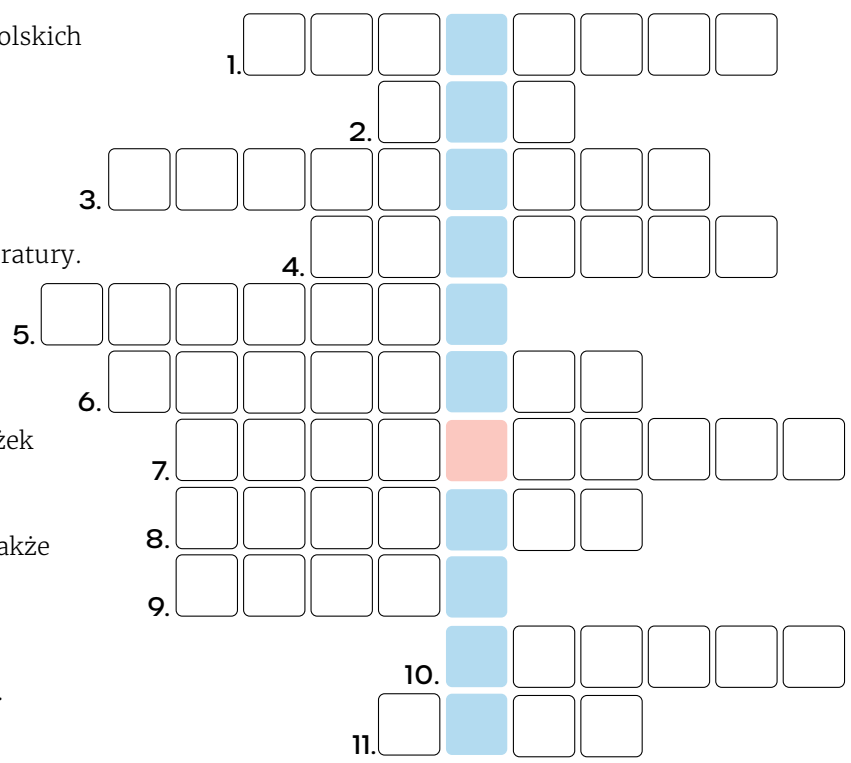

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **194.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi czekamy do **28 sierpnia 2024 r.** do **godz. 20.** Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **4 września 2024 r.** Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nru telefonu **71 776 71 00**. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do zdobycia: bluza z herbem Wrocławia, workoplecak i bidon. Zwycięzcami w nr. 192 (hasło: Tour de Wrocław) zostali: pan Mariusz (bluza), pani Mariola (workoplecak) i pan Robert (bidon). Gratulujemy!

Regulamin i RODO www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Następny numer biuletynu wroclaw.pl już od 28.08.2024

Pełne archiwum w internecie na www.wroclaw.pl/biuletyn

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**
Straż Miejska: **986**
Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**
Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)
Pogotowie energetyczne: **991**
Pogotowie gazowe: **992**
Pogotowie ciepłownicze: **993**
Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Ważne telefony

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)
Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22 , 19501** (całodobowo)
Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)
Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 30 85 030** (pn.-pt. 7.00-21.00)
Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)
Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Taxi Senior: **794 123 124**
Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)
Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)
Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)
Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)
Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**
Punkt Informacyjno-Kontaktowy Anonimowych Alkoholików: **71 321 21 24, 801 033 242**

WROMIGRANT
Punkt informacji dla migrantów i uchodźców (WCRS): **71 772 49 50, 538 579 555** (pn.-pt. 9.00-17.00)
Przejście Dialogu, ul. Świdnicka 19 (konsultacje osobiste pn.-sb. 12.00-16.00)

Napisz do nas!

REDAKCJA
pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Anna Aleksandrowicz

DRUK
AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław